

Zomerrapportage 2024

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1 Inleiding	5
2 Beleidsrapportage	11
3 Financiële rapportage	20
Bijlagen	31
Bijlage 1: Administratieve begrotingswijziging	32
Bijlage 2: Begrotingswijziging	34

Voorwoord

Voor u ligt de Zomerrapportage 2024. Het is de tweede Zomerrapportage in deze collegeperiode, nadat in december 2022 het collegeprogramma is aangeboden aan de gemeenteraad. Richting de laatste helft van de collegeperiode wordt hard gewerkt aan het behalen van de doelstellingen. Via deze rapportage geven we inzicht in de stand van zaken van het lopende begrotingsjaar 2024. Het gaat hierbij om de voortgang van de doelstellingen en activiteiten uit de begroting 2024. Naar aanleiding hiervan kan worden bijgestuurd waar nodig (zowel beleidsmatig als financieel). Het financiële eindbeeld van de Zomerrapportage 2024 vormt de financiële basis voor de Perspectiefnota 2025 en de Programmabegroting 2025-2028.

Gemeente Hoeksche Waard bestaat nu 5 jaar en zit in een uitdagende fase met diverse politieke en financiële onzekerheden, zowel nationaal en internationaal. Als lokale overheid moeten we wendbaar en flexibel blijven om goed te kunnen anticiperen op deze ontwikkelingen

We doen dit, zoals gezegd, nog steeds in roerige tijden waar het vertrouwen in de overheid laag is, sprake is van een krappe arbeidsmarkt en de financiële ravijnjaren op ons af komen. Daarnaast worden gemeenten geconfronteerd met impactvolle en vaak onvoorspelbare gebeurtenissen, zoals recentelijk bijvoorbeeld het PFas dossier. Deze gebeurtenissen hebben vaak financiële consequenties en zorgen ook voor een (grotere) capaciteitsvraag in de toch al uitdagende arbeidsmarktomstandigheden.

De Omgevingswet is per 1 januari inmiddels succesvol geïmplementeerd. Daarnaast is sprake van andere complexe Rijksopgaven waar we als gemeente uitvoering aan geven, zoals het Nationaal Programma Landelijk Gebied (NPLG), de Ruimtelijke puzzel en de energietransitie.

We merken dat het geen vanzelfsprekendheid meer is dat voorzieningen en bedrijven aangesloten kunnen worden op het elektriciteitsnet,. Dit kan zijn weerslag hebben op onze woonopgave en op de voortgang van de energietransitie. Vooralsnog is onlangs een netcongestie voor nieuwe aanvragen van teruglevering van elektriciteit van grootverbruikers afgekondigd in onze regio.

We bouwen in 2024 verder op de uitkomsten van de Motie Beleidskeuzes. Deze motie is in 2024 nader uitgewerkt en vormt een bouwsteen voor deze Zomerrapportage en de Perspectiefnota 2025.

Dit jaar wordt ook de nota Rust en Activiteiten op Zondag verder vormgegeven en maken we een vliegende start met de Toekomstvisie Hoeksche Waard 2040, waar we samen met inwoners, verenigingen en ondernemers uit de Hoeksche Waard invulling aan geven.

In 2024 zetten we meer in op inclusieve digitale dienstverlening door onder andere de komst van MijnHW. Daarnaast gaan we van 5 fysieke servicepunten naar 2, waardoor meer ruimte is voor maatwerk en flexibiliteit. Ook dit jaar hebben we te maken met de toename van de zorgvraag. We gaan onverminderd door met onze partners om uitvoering te geven aan de WWZ agenda, zetten we in op een visie Samenleven en een transformatie agenda voor een toekomstbestendige WmO.

Deze Zomerrapportage laat zien dat van de 69 maatschappelijke effecten en/of doelen waarover wordt gerapporteerd er 62 op groen staan (uitvoering loopt conform planning), 7 op oranje (uitvoering staat onder druk). Geen enkel doel staat op rood en wijkt dus niet af in negatieve zin.

In de financiële rapportage zijn de autonome ontwikkelingen van bestaand beleid verwerkt. Daar waar budgetbijstellingen in 2024 een structurele doorwerking hebben in de jaren daarna, is de structurele doorwerking meerjarig verwerkt. De budgetten zijn hierop geactualiseerd. Zo zijn onder andere de deelnemersbijdragen aan de gemeenschappelijke regelingen geactualiseerd op basis van de ingediende concept begrotingen 2025. Ook is het resultaat van het onderzoek naar de onderuitputting van

de budgetten (op basis van vergelijkende cijfers 2022 en 2023) verwerkt. Daarnaast hebben wij de kapitaallasten geactualiseerd, die voortvloeien uit de actuele inzichten van de fasering van onze investeringen, en hebben wij de uitkomsten van de meicirculaire 2024 van het gemeentefonds verwerkt. Met name de meicirculaire 2024 heeft een gunstige invloed op ons structurele begrotingsaldo vanaf 2026. Daarnaast is in 2024 sprake van een verwacht overschot op de middelen Oekraïne en een positieve bijstelling van de legesomgevingsvergunningen. Ook hebben wij uitvoering gegeven aan het onderzoek naar de onderuitputting van onze budgetten. Het resultaat hiervan hebben wij in deze zomerrapportage verwerkt. De nadelige effecten uit deze zomerrapportage houden met name verband met de aanvullende deelnemersbijdragen aan onze gemeenschappelijke regelingen.

Uit deze Zomerrapportage blijkt dat onze reservepositie in 2024 verbetert, met als gevolg van een storting van extern ontvangen middelen in de algemene reserve (zie hoofdstuk 3.12). Verder stellen wij de raad voor een aantal investeringskredieten bij te stellen (met name) de jaarschijven 2024 en 2025 (hoofdstuk 3.13).

In hoofdstuk 3 (Financiële rapportage) geven wij een nadere uiteenzetting van alle financiële effecten en hun ontstaansgrond.

1 Inleiding

Voor u ligt de Zomerrapportage 2024 van gemeente Hoeksche Waard. Hierin geven wij inzicht in de voortgang van de geformuleerde doelstellingen en onderwerpen/activiteiten uit de (actuele) begroting 2024.

1.1 Algemeen

In de Zomerrapportage wordt over de voortgang van de doelstellingen uit de Programmabegroting 2024 gerapporteerd. Wij rapporteren hierbij op programmaniveau over de belangrijkste afwijkingen op het gebied van het beleid en de financiën. Waar nodig stellen wij de raad voor om de begroting aan te passen. Naast tekorten worden ook overschotten op budgetten gemeld zodat de raad in de gelegenheid wordt gesteld om middelen alternatief aan te wenden. Hierbij maken we onderscheid in structurele en incidentele overschotten.

De Zomerrapportage bevat de volgende onderdelen:

- **Samenvatting en toelichting**
Hier geven wij een beeld van de uitkomsten van de Zomerrapportage en lichten wij de belangrijkste ontwikkelingen en verschillen toe.
- **Beleidsrapportage**
In de beleidsrapportage is per programma een verantwoording opgenomen over de voortgang van de maatschappelijke effecten, doelen en speerpunten uit de actuele programmabegroting. Hierover wordt gerapporteerd door middel van een indicator en waar nodig geven wij een toelichting.

✓	Gereed
	Uitvoering loopt conform planning en gestelde kaders
	Uitvoering staat onder druk, kans op afwijkingen. Extra bewaking van de kaders en planning
	Uitvoering wijkt in negatieve zin af van de planning en gestelde kaders. Maatregelen zijn vereist

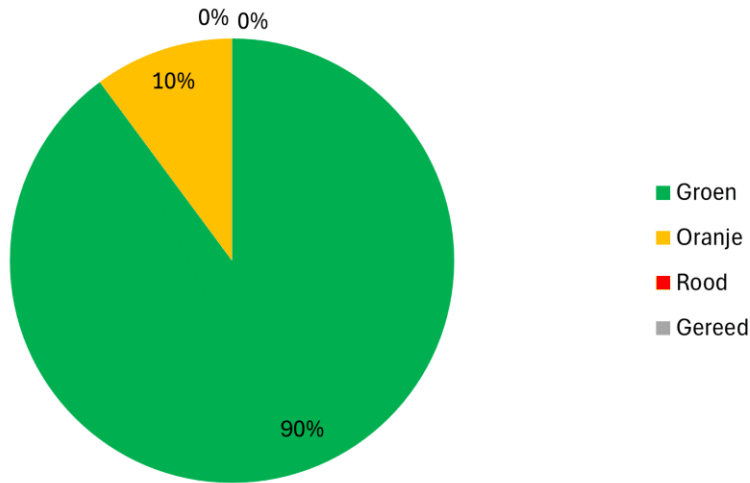
- **Financiële rapportage**
Hierin rapporteren wij over de afwijkingen van de Begroting en het Uitvoeringsprogramma investeringen, inclusief de mutaties op de reserves en voorzieningen. Hierbij hanteren wij de criteria die zijn vastgelegd in de Financiële Verordening.

1.2 Samenvattend beeld

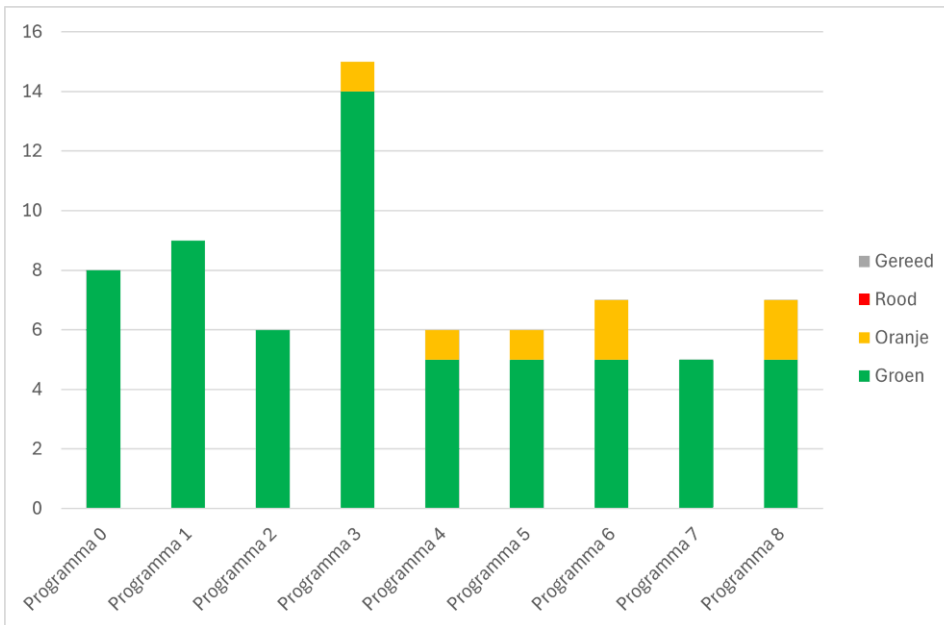
Beleidsrapportage

In totaal wordt gerapporteerd over 69 maatschappelijke effecten, doelen en of speerpunten. Daarvan staan 62 indicatoren op groen, 7 indicatoren op oranje en 0 op rood. Er zijn nog geen doelen gereed gemeld.

Dit geeft het volgende beeld:

Totaal voortgang per programma:

Financiële rapportage

Actueel financieel beeld voorafgaand aan Zomerrapportage

In onderstaande tabel is de primitieve begroting 2024 weergegeven. Na de begroting heeft de raad een aantal begrotingswijzigingen vastgesteld. De begrotingswijzigingen, die effect hebben gehad op het begrotingssaldo, zijn in onderstaande tabel weergegeven.

(Bedragen x 1 mln)

Actueel financiële beeld voorafgaand aan Zomerrapportage 2024		2024	2025	2026	2027
A	Begrotingssaldo primitieve begroting 2024-2027 <i>Waarvan incidentele baten (-/-)/lasten (+/+)</i>	-0,9 0,0	-0,8 0,0	-12,4 0,0	-13,2 0,0
I	Structureel begrotingssaldo op basis van primitieve begroting 2024-2027	-0,9	-0,8	-12,4	-13,2
	Tussentijdse begrotingswijzigingen:				
	1e BW 2024: Effecten septembercirculaire 2023 (9/11/23)	-0,5	-0,5	-0,6	1,3
	2e BW 2024: Nieuwe beleidsvoornemens en dekkingsplan (9/11/23)	1,4	1,6	1,6	1,8
	23e BW 2023: Slotrapportage 2023; geamendeerd ivm nachtbus (12/12/23)	1,0	0,8	0,1	0,1
B	Saldo tussentijdse begrotingswijzigingen <i>Waarvan incidentele baten (-/-)/lasten (+/+)</i>	1,9 -0,4	1,8 0,0	1,2 0,0	3,3 0,0
II	Structureel saldo van de tussentijdse begrotingswijzigingen	1,5	1,8	1,2	3,3

Na verwerking van de tussentijdse begrotingswijzigingen is het structurele begrotingssaldo 2024-2027 als volgt:

(Bedragen x 1 mln)

Structureel begrotingssaldo vóór afgaand aan Zomerrapportage 2024		2024	2025	2026	2027
C	Begrotingssaldo na tussentijdse begrotingswijzigingen (A+B) <i>Waarvan incidentele baten (-/-)/lasten (+/+)</i>	1,0 -0,4	1,1 0,0	-11,2 0,0	-10,0 0,0
III	Structureel begrotingssaldo na tussentijdse begrotingswijzigingen (I+II)	0,7	1,1	-11,2	-10,0

Uit bovenstaande tabel blijkt dat ná verwerking van de tussentijdse begrotingswijzigingen vanaf 2026 sprake is van een begrotingstekort van ongeveer € 11 miljoen in 2026 en € 10 miljoen in 2027. Dit is het gevolg van de forse bezuinigingen die het Rijk doorvoert op het gemeentefonds.

Bovenstaand perspectief vormt de basis voor deze Zomerrapportage. In deze Zomerrapportage zijn de financiële consequenties verwerkt van ontwikkelingen in het bestaande beleid. De effecten hiervan zijn in onderstaande tabel weergegeven:

(Bedragen x 1 mln)

Zomerrapportage 2024		2024	2025	2026	2027
D	Ontwikkelingen bestaand beleid (voorstellen Zomerrapportage 2024) Saldo ontwikkelingen bestaand beleid <i>Waarvan incidentele baten (-/-)/lasten (+/+)</i>	3,9 3,9 -2,5	-1,2 -1,2 0,5	3,4 3,4 0,0	2,9 2,9 0,0
IV	Structureel resultaat ontwikkelingen bestaand beleid	1,4	-0,7	3,4	2,9

Uit bovenstaande tabel blijkt dat de Zomerrapportage een positief effect heeft op het begrotingssaldo 2024. Indien wij de incidentele posten uit deze zomerrapportage in mindering brengen, dan is sprake van een structureel voordeel van deze zomerrapportage oplopend tot (ruim) € 3 miljoen vanaf 2026.

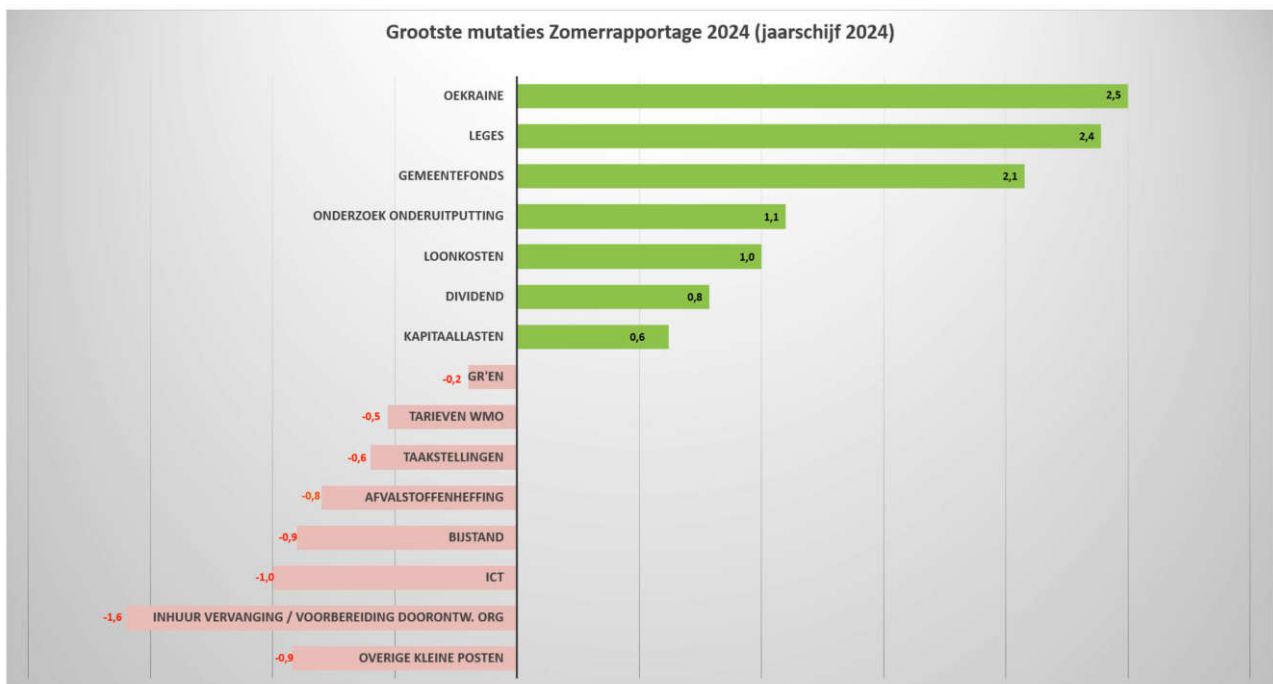
Grootste mutaties Zomerrapportage (autonome ontwikkelingen)

In de Zomerrapportage zijn op hoofdlijnen de volgende grote mutaties verwerkt in de exploitatie in de jaren 2024 tot en met 2027. De Zomerrapportage bevat daarmee de begrotingsaanpassingen voor de jaarschijf 2024, inclusief de verwachte structurele doorwerking van deze posten in de jaren daarna.

(Bedragen x 1 mln)

Omschrijving grootste posten	2024	2025	2026	2027
Overschot middelen Rijk voor opvang Oekraïense vluchtelingen	2,5			
Leges omgevingsvergunningen	2,4			
Effecten meicirculaire 2024 gemeentefonds	2,1	-0,4	4,5	4,8
Uitkomst onderzoek onderuitputting obv realisatie 22/23 (mn Sociaal Domein/ Bedrijfsvoering)	1,1	0,9	0,9	0,9
Voordeel loonkosten agv lagere CAO	1,0	0,4	0,4	0,4
Dividendraming Stedin/Evides/BNG	0,8	0,6	0,6	0,6
Herberekening kapitaallasten (actualisatie investeringsprogramma)	0,6	1,0	0,4	-0,2
Onderwijshuisvesting (incidentele sloopkosten 'Het Talent' Mookhoek in 2025)		-0,5		
Aanvullende bijdragen aan gemeenschappelijke regelingen (oa VRZHZ/ DG&J/ OZHZ/ SVHW)	-0,2	-0,9	-0,9	-0,9
Ophogen (resterende) stelpost tarieven Wmo	-0,5	-0,5	-0,5	-0,5
Afboeking 'Lokale taakstelling Jeugdzorg' en 'Stelpost woonplaatsbeginsel'	-0,6	-0,9	-0,9	-0,9
Baten afvalstoffenheffing	-0,8			
Bijstandsverlening en loonkostensubsidies	-0,9	-0,5	-0,2	-0,2
ICT (implementatie nieuwe software en vervanging serverruimte)	-1,0	-0,2	-0,2	-0,2
Inhuur ivm vervanging en voorbereiding doorontwikkeling organisatie	-1,6			
Overige kleinere posten	-0,9	-0,2	-0,6	-0,7
Totaal	3,9	-1,2	3,4	2,9

Schematisch geeft dit het volgende beeld:

Mutaties Zomerrapportage per programma

Onderstaande tabel bevat de begrotingsaanpassingen die in deze Zomerrapportage zijn opgenomen per programma voor de jaren 2024-2027.

(Bedragen x 1 mln)

Programma	2024	2025	2026	2027
0. Bestuur en ondersteuning	-0,2	-0,0	-0,0	-0,0
1. Veiligheid	-0,2	-0,4	-0,4	-0,4
2. Verkeer, vervoer en openbare ruimte	-0,5	0,1	0,1	-0,1
3. Economie	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1
4. Onderwijs	-0,1	-0,4	-0,1	-0,1
5. Sport, cultuur en recreatie	-0,0	0,2	-0,1	-0,1
6. Sociaal domein	0,7	-3,7	-1,9	-1,9
7. Volksgezondheid en milieu	-0,1	-0,2	-0,1	-0,1
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	2,1	0,1	0,0	-0,0
Algemene dekkingsmiddelen, overhead, Vpb en onvoorzien	2,3	3,4	6,0	5,9
Eindtotaal	3,9	-1,2	3,4	2,9

Uit de tabel blijkt dat de budgetten in 2024 positief kunnen worden bijgesteld met € 3,9 miljoen. Ook structureel heeft deze zomerrapportage, met uitzondering van de jaarschijf 2025, een positieve uitwerking. De positieve bijstellingen zijn daarbij met name doorgevoerd op het onderdeel Algemene dekkingsmiddelen, overhead, Vpb en onvoorzien, programma 6 Sociaal Domein en programma 8 Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening. Deze bijstellingen zijn het gevolg van de effecten van de meicirculaire 2024 gemeentefonds, verwachte (incidentele) overschotten op de middelen die wij van het Rijk ontvangen voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen (programma 6) en hogere baten (€ 2,4 mln) uit leges omgevingsvergunningen (programma 8).

Actueel financieel beeld na verwerking van Zomerrapportage

Onderstaande tabel bevat het structurele begrotingssaldo na verwerking van de financiële aanpassingen in deze Zomerrapportage.

(Bedragen x 1 mln)

Actueel financieel beeld na Zomerrapportage 2024		2024	2025	2026	2027
E	Begrotingssaldo na Zomerrapportage 2024 (C+D)	5,0	-0,1	-7,8	-7,0
	Waarvan incidentele baten (-/-)/lasten (+/+)	-2,9	0,5	0,0	0,0
V	Structureel begrotingssaldo na Zomerrapportage 2023 (III+IV)	2,1	0,4	-7,8	-7,0

Uit de tabel blijkt dat ná verwerking van de Zomerrapportage 2024 sprake is van een structureel begrotingstekort van ongeveer € 7,8 miljoen in 2026 en € 7,0 miljoen vanaf 2026.

Actuele ontwikkelingen

Hieronder noemen wij de belangrijkste ontwikkelingen die het structurele begrotingssaldo nog kunnen beïnvloeden.

Meicirculaire 2024

Zoals hierboven toegelicht zijn de effecten uit de meicirculaire 2024 van het gemeentefonds verwerkt in deze zomerrapportage en tevens verwerkt in het financieel meerjarenperspectief 2024-2027. De meicirculaire heeft een (fors) gunstig effect op onze begroting. In de meicirculaire is de eerder door het Rijk aangekondigde afschaffing van de opschalingskorting vanaf 2026 verwerkt. In 2025 heeft het Rijk juist een korting toegepast. Voor verdere toelichting verwijzen wij naar hoofdstuk 3.11 van deze Zomerrapportage.

Reservepositie

In deze zomerrapportage wordt een aantal reserves bijgesteld. In totaal verbetert onze reservepositie, voornamelijk door de van de Centrumgemeente Nissewaard ontvangen middelen voor beschermd wonen en maatschappelijke opvang, die waarvan wij voorstellen deze middelen te storen in de algemene reserve. Daarnaast stellen wij de raad voor om de reserve frictie ("herindelingsreserve") op te heffen, een nieuwe reserve "Doorontwikkeling organisatie" te vormen en het restant van de middelen in de reserve frictie over te hevelen naar de nieuw te vormen reserve. Voor verdere toelichting verwijzen wij naar hoofdstuk 3.12 van deze Zomerrapportage.

Investerings

In deze Zomerrapportage actualiseren wij ons investeringsprogramma. Hieruit volgt dat wij in 2024 en 2025 aanvullende investeringen willen doen. Deze investeringen hebben vooral te maken met investeringen in havens, onderwijshuisvesting en ICT (datacenter). Voor meer uitleg verwijzen wij naar hoofdstuk 3.13 van deze zomerrapportage.

2 Beleidsrapportage

Per programma leggen wij verantwoording af over de voortgang van de maatschappelijke effecten, doelen en speerpunten uit de actuele programmabegroting. Hierover wordt gerapporteerd door middel van een indicator en waar nodig geven wij een toelichting.

✓	Gereed
	Uitvoering loopt conform planning en gestelde kaders
	Uitvoering staat onder druk, kans op afwijkingen. Extra bewaking van de kaders en planning
	Uitvoering wijkt in negatieve zin af van de planning en gestelde kaders. Maatregelen zijn vereist

2.1 Programma 0 Bestuur en Ondersteuning

Tot het programma Bestuur en Ondersteuning horen de taakvelden bestuur, burgerzaken (inclusief dienstverlening) en beheer overige gebouwen en gronden.

Voortgang

Wat willen we bereiken Maatschappelijk effect / doel	Wat gaan we ervoor doen Subdoel / Speerpunt	Planning	Stand van zaken
0.1 Het realiseren van ambities door bestuurlijke en ambtelijke samenwerking.	0.1.1 Versterken samenwerking met inwoners en overheidsparticipatie.	Doorlopend	
	0.1.2 Versterken van triple-helix samenwerking.	Doorlopend	
	0.1.3 Blijven inzetten op de verbinding en samenwerking met de ons omliggende gemeenten op basis van een eigen agenda.	Doorlopend	
0.2 Inwoners, bedrijven en maatschappelijke organisaties zijn tevreden over de professionele en persoonlijke dienstverlening.	0.2.1 De dienstverlening is voor iedereen toegankelijk.	Doorlopend	
	0.2.2 Correcte basisregistraties.	Doorlopend	
	0.2.3 Nakomen van de servicenormen.	Doorlopend	
	0.2.4 Zoveel mogelijk een antwoord in het eerste contact.	Doorlopend	
0.3 Komen tot een integrale toekomstvisie voor de lange termijn (2040). Doel is om een gezamenlijke stip aan de horizon te krijgen waar de gemeente samen met de samenleving komt tot leidende principes die helpen bij het maken van beleidskeuzes in de toekomst.	0.3.1 Opleveren 'Verhaal van de Hoeksche Waard'.	2024	

2.2 Programma 1 Veiligheid

Tot het programma Veiligheid behoren de taakvelden crisisbeheersing en brandweer en openbare orde (inclusief handhaving) en veiligheid.

Voortgang

Wat willen we bereiken Maatschappelijk effect / doel	Wat gaan we ervoor doen Subdoel / Speerpunt	Planning	Stand van zaken
<p>1.1 Alle inwoners, ondernemers en bezoekers van de Hoeksche Waard voelen zich veilig.</p>	<p>1.1.1 We voeren 10 integrale controles/werkbezoeken uit waarmee we zorgen voor een eerlijk ondernemersklimaat en het verbeteren van de informatiepositie en bewustwording.</p>	2024	
	<p>1.1.2 We werken gebiedsgericht, waarmee we veiligheid verankeren in wijken en buitengebieden door o.a. het geven van voorlichting over veiligheidsvraagstukken en High Impact Crimes.</p>	2024	
	<p>1.1.3 We beperken zo veel als mogelijk woonoverlast door casuïstiek tijdig en integraal te bepreken. De tafel 'Woonoverlast' biedt een platform om actualiteiten en casuïstiek periodiek met de juiste partners te bespreken. Inzet van buurtbemiddeling speelt daarbij een belangrijke preventieve rol. Om adequaat te handelen bij langdurige ernstige woonoverlast gebruiken we de mogelijkheden van de wet Woonoverlast.</p>	2024	
	<p>1.1.4 We dragen bij aan het creëren van 2 JOP's waar bewoners samen kunnen komen.</p>	2024	
	<p>1.1.5 We zetten in op betrokkenheid van inwoners door aandacht te hebben voor hun inzet en dragen bij aan nabijheid en dorpsgericht werken.</p>	2024	
	<p>1.1.6 We werken samen met de politie aan preventieve en repressieve acties ten aanzien van de verkeersveiligheid.</p>	2024	
<p>1.2 We verstrekken vergunningen voor horeca en evenementen.</p>	<p>1.2.1 Naast schoon, heel en veilig dragen we ook bij aan vormen van vermaak. Evenementen in diverse stijlen en horeca maken hier deel van uit. We onderwerpen vergunningaanvragen onder andere aan veiligheidscriteria en bibob-toetsen. Daarnaast voeren we controles op basis van de Alcoholwet uit en schouwen we evenementen. Waar nodig volgen (bestuurlijke) waarschuwingen of maatregelen.</p>	2024	
<p>1.3 We werken naast veilig ook aan "schoon" en "heel".</p>	<p>1.3.1 Het veiligheidsgevoel wordt ook versterkt door een schone omgeving waar herstel van kapot straatmeubilair snel plaats vindt. Onze handhavers (boa's) hebben een signaleringsfunctie, reageren op meldingen van overlast in de brede zin van het woord en zijn oren en ogen in de wijken en dorpen. We treden dienstverlenend op en handhaven waar nodig met boetes of bestuurlijke maatregelen.</p>	2024	

Wat willen we bereiken Maatschappelijk effect / doel	Wat gaan we ervoor doen Subdoel / Speerpunt	Planning	Stand van zaken
	1.3.2 We realiseren de invulling van 10 formatieplaatsen. In het najaar zetten we in op formatieuitbreiding van 10 naar 12 formatieplaatsen voor 2025. De invulling van de formatie maakt controle en handhaving beter.	2024	

2.3 Programma 2 Verkeer, Vervoer en Openbare ruimte

Tot het programma Verkeer, Vervoer en Openbare ruimte behoren de taakvelden verkeer en vervoer, parkeren, recreatieve havens, economische havens en waterwegen, openbaar vervoer, wegen, openbaar groen en (openlucht) recreatie, riolering, afval en begraafplaatsen en crematoria.

Voortgang

Wat willen we bereiken Maatschappelijk effect / doel	Wat gaan we ervoor doen Subdoel / Speerpunt	Planning	Stand van zaken
2.1 Ieder inwoner kan zich binnen het dorp van A naar B bewegen op duurzame, veilige wijze per auto, fiets of lopend.	2.1.1 Verkeersveiligheid binnen de dorpen verbeteren.	2023 e.v.	
	2.1.2 Aantal (openbare) laadpalen binnen de dorpen vergroten.	2023 e.v.	
	2.1.3 Verbeteren ontsluiting van de dorpen of verbeteren verbindingen binnen de dorpen.	2023 e.v.	
2.2 Iedere inwoner en ondernemer kan op duurzame, betrouwbare, veilige en frequente wijze per fiets, auto en openbaar vervoer naar de andere dorpen en steden in de omgeving.	2.2.1 Verbeteren verbindingen tussen de dorpen.	2023 e.v.	
2.3 Iedere inwoner en ondernemer maakt gebruik van de openbare ruimte om van te genieten, zich te bewegen en om elkaar te ontmoeten.	2.3.1 We richten de openbare ruimte klimaatbestendig in.	2023 e.v.	
	2.3.2 Versterken van de biodiversiteit en klimaatbestendigheid van de openbare ruimte.	2023 e.v.	

2.4 Programma 3 Economie

Tot het programma Economie behoren de taakvelden economische ontwikkelingen, fysieke bedrijfsinfrastructuur, bedrijvenloket en bedrijfsregelingen en economische promotie.

Voortgang

Wat willen we bereiken Maatschappelijk effect / doel	Wat gaan we ervoor doen Subdoel / Speerpunt	Planning	Stand van zaken
3.1 Betere ruimtelijke mogelijkheden voor bedrijven en instellingen	3.1.1 Ruimte bieden voor circulaire, digitale en inclusieve activiteiten.	Doorlopend	
	3.1.2 Regionale en lokale beleidsontwikkeling, beleidsuitvoering en advisering (bedrijventerreinenstrategie incl. uitvoeringsprogramma).	1.1 Q1 2024 (oplevering) daarna uitvoering	Vorbereiding beleidsontwikkeling (inkoop van strategie incl. uitvoeringsagenda) is later op gang gekomen. Daardoor komt uitvoering in de geplande periode 2023-2026 in de knel omdat beschikbaar budget voor deze periode geormerkt is.

Wat willen we bereiken Maatschappelijk effect / doel	Wat gaan we ervoor doen Subdoel / Speerpunt	Planning	Stand van zaken
3.2 Meer kennisintensieve bedrijvigheid	3.2.1 Stimuleren kennisintensieve bedrijvigheid en netwerken via o.a. accountmanagement, de Regio Deal en Economic Board.	Doorlopend	
3.3 Meer zakelijk en recreatief bezoek aan de Hoeksche Waard	3.3.1 (Evaluatie) Gebiedsmarketing en stimuleren toeristische aantrekkelijkheid.	2024 e.v.	
3.4 Profileren en positionering Hoeksche Waard	3.4.1 Als onderdeel van het verhaal Hoeksche Waard het uitwerken van een perspectief/visie op de Hoeksche Waard als agrarische gemeente.	2024	
3.5 Sterker ondernemersklimaat	3.5.1 Stimuleren publiek/private samenwerking en alliantievorming.	Doorlopend	
	3.5.2 Verbeteren aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt en stimuleren ondernemerschap door actualisatie arbeidsmarktagenda en uitvoeringsprogramma.	Doorlopend	
	3.5.3 Faciliteren van bedrijvigheid, starters en ondernemerschap in de Hoeksche Waard (SOB-H HW/Startsmart).	Doorlopend	
3.6 Versterken welzijn en welvaart via recreatie en toerisme	3.6.1 Goede en frequente vervoersverbindingen over water en tussen stad en land.	2023 - 2028	
	3.6.2 Aanbod ontwikkelen met en voor jongeren en jeugd.	2023 - 2028	
	3.6.3 Aantrekkelijke en duurzame verblijfsaccommodaties.	2023 - 2028	
	3.6.4 Beweegvriendelijke buitenruimte.	2023 - 2028	
	3.6.5 Uitbreiden aanbod voor waterrecreatie, dagrecreatie en evenementen.	2023 - 2028	
	3.6.6 Samenwerking en alliantievorming.	2023 - 2028	
	3.6.7 Aanbodversterking en ontwikkelingen met themalijnen.	2023 - 2028	

2.5 Programma 4 Onderwijs

Tot het programma Onderwijs behoren de taakvelden openbaar basisonderwijs, onderwijshuisvesting en onderwijsbeleid en leerlingzaken.

Voortgang

Wat willen we bereiken Maatschappelijk effect / doel	Wat gaan we ervoor doen Subdoel / Speerpunt	Planning	Stand van zaken
4.1 Alle kinderen krijgen onderwijs in een duurzame en gezonde schoolomgeving.	4.1.1 We zorgen in nauwe samenwerking met de scholen voor goede onderwijshuisvesting door uitvoering van o.a. het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs.	2024	Los van het IHP zijn er reeds meer wettelijke verplichtingen door groei van het aantal leerlingen waarvoor we financieel aan de lat staan. Aandachtspunt hierbij is voldoende dekking.
4.2 Iedere Hoeksche Waarder krijgt de kans om zich, ongeacht zijn of haar achtergrond, via (voorschools) onderwijs te	4.2.1 We bevorderen kansengelijkheid in de voorschoolse periode en in het onderwijs door o.a. zoveel mogelijk peuters met een VVE-indicatie te bereiken	2024	

Wat willen we bereiken Maatschappelijk effect / doel	Wat gaan we ervoor doen Subdoel / Speerpunt	Planning	Stand van zaken
ontwikkelen tot wie hij of zij kan of wil zijn.	en te laten deelnemen aan het VVE-programma en door het faciliteren van het onderwijs voor nieuwkomers.		
	4.2.2 We faciliteren (mede) de thuiszittersaanpak Hoeksche Waard.	2024 - 2025	
	4.2.3 We zorgen ervoor dat zoveel mogelijk jeugdigen deelnemen aan onderwijs en met een startkwalificatie van school komen o.a. door het voldoende faciliteren van DG&J/Leerplicht en Voortijdig Schoolverlaten.	2024	
	4.2.4 We zetten de samenwerking met partners in het realiseren van kwalitatief goede VVE en kinderopvang voort door o.a. de inzet van een pedagogisch beleidsmedewerker VVE en het faciliteren van deskundigheidsbevordering voor de kinderopvang.	2024	
	4.2.5 We bevorderen de kanselijkheid in het onderwijs door bij te dragen aan leesbevordering en leesmotivatie vanuit het NPO budget door meer "bibliotheken op school" te realiseren.	2024 - 2025	

2.6 Programma 5 Sport, Cultuur en Recreatie

Tot programma Sport, Cultuur en Recreatie behoren de taakvelden sportbeleid en activering, sportaccommodaties, cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie, musea, cultureel erfgoed en media. Ook het subsidiebeleid en welzijnswerk zijn in dit programma ondergebracht.

Voortgang

Wat willen we bereiken Maatschappelijk effect / doel	Wat gaan we ervoor doen Subdoel / Speerpunt	Planning	Stand van zaken
5.1 Alle Hoeksche Waarders hebben toegang tot informatie.	5.1.1 We stimuleren en faciliteren een vitaal en maatschappelijk betrokken netwerk van gecertificeerde en vrijwilligersbibliotheken.	2024	
5.2 Behoud en ontwikkelen van cultureel erfgoed in de Hoeksche Waard.	5.2.1 Restauratie en nieuwbouw van Fort Buitensluis.	2023 - 2025	Het project gaat minder snel dan verwacht. Wel wordt er voortgang geboekt op de onderdelen die worden aangepakt.
5.3 Een sociaal en verbonden Hoeksche Waard, waar inwoners naar elkaar omzien en iedereen zichzelf mag zijn	5.3.1 We stimuleren en faciliteren beweging, ontmoeting, sport en cultuur o.a. door voldoende accommodaties en voorzieningen.	Doorlopend	
	5.3.2 We stimuleren onderlinge samenwerking en faciliteren vitale en maatschappelijk betrokken verenigingen door uitvoering te geven aan de (verlengde) uitvoeringsagenda van de cultuurnota en de erfgoednota.	2024 e.v.	

Wat willen we bereiken Maatschappelijk effect / doel	Wat gaan we ervoor doen Subdoel / Speerpunt	Planning	Stand van zaken
5.4 We stimuleren en faciliteren beweging, ontmoeting, sport en cultuur o.a. door voldoende accommodaties en voorzieningen.	5.4.1 Het voorkomen of uitstellen van zorg door preventie en het bevorderen van een gezonde leefstijl door o.a. inzet vanuit het Lokaal Sportakkoord.	2024 - 2026	
	5.4.2 We stimuleren en faciliteren vitale en maatschappelijk betrokken verenigingen o.a. door de inzet van de combinatiefunctionarissen.	2024 - 2026	

2.7 Programma 6 Sociaal Domein

Tot het programma Sociaal Domein behoren de taakvelden samenkracht en inwonersparticipatie, wijkteams, inkomensregelingen, begeleide participatie, arbeidsparticipatie, maatwerkvoorzieningen (Wmo), maatwerkdienstverlening 18+, maatwerkdienstverlening 18-, geëscaleerde zorg 18+ en geëscaleerde zorg 18-.

Voortgang

Wat willen we bereiken Maatschappelijk effect / doel	Wat gaan we ervoor doen Subdoel / Speerpunt	Planning	Stand van zaken
6.1 Alle inwoners, ondernemers en bezoekers van de Hoeksche Waard voelen zich veilig.	<p>6.1.1 We faciliteren en stimuleren een preventieve werkwijze, evenals preventieve én curatieve activiteiten door o.a.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het voortzetten van het netwerkoverleg Jeugd. Het doorontwikkelen van Veilig opgroeien is teamwork. • Voor te bereiden op / te werken aan de landelijke ontwikkelingen zoals Toekomstscenario kind- en gezinsbescherming en de Hervormingsagenda Jeugd. • Regionale samenwerking op ontwikkeling naar vernieuwd Beschermd wonen. 	2024 e.v.	<p>Er liggen wat uitdagingen in de samenwerking tussen de verschillende partners. Er is vertrouwen en een gemeenschappelijk doel nodig om de samenwerking op verschillende niveaus te verbeteren. De gemeente pakt hierin haar rol om te faciliteren en agenderen van gesprekken hieromtrent.</p> <p>De samenwerkingsovereenkomst met centrumgemeente Nissewaard voor beschermd wonen en maatschappelijk opvang loop in december 2024 af. Er wordt voorbereid op een opvolgende samenwerkingsovereenkomst waarin een uitdaging ligt om te werken op basis van gelijkwaardige grootte qua omvang gemeente.</p>
6.2 Een sociaal en verbonden Hoeksche Waard, waar inwoners naar elkaar omzien en iedereen zichzelf mag zijn. Iedere inwoner van de Hoeksche Waard van jong tot oud en ongeacht waar de wieg staat heeft de kans om een gezond en veilig leven te leiden en zich te ontwikkelen om naar vermogen mee te doen in de samenleving.	<p>6.2.1 We stimuleren samenredzaamheid en participatie van de inwoners in de dorpen o.a. door:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uitvoering te geven aan een visie Samen Leven. • Door uitvoering te geven aan de Wonen Welzijn Zorg uitvoeringsagenda. • Door onze jongerenparticipatie door te ontwikkelen. • Door uitvoering te geven aan de Mantelzorgagenda. • Door uitvoering te geven aan de agenda Complex 	2024 - 2028	Alle punten onder 6.2.1. zijn groen behalve: Realiseren van jongerenontmoetingsplekken. Het is niet haalbaar gebleken om 3 jongerenontmoetingsplekken per jaar te realiseren. Doordat de planning niet gehaald wordt staan de beschikbare middelen onder druk.

Wat willen we bereiken Maatschappelijk effect / doel	Wat gaan we ervoor doen Subdoel / Speerpunt	Planning	Stand van zaken
	Maatschappelijke Zorg. <ul style="list-style-type: none"> • We stellen een integraal uitvoeringsprogramma Gezond en Actief Leven Akkoord op. • We participeren in het Integraal Zorgakkoord. • Door uitvoering te geven aan en het evalueren van het transformatieplan Jeugd. • Realiseren van jongerenontmoetingsplekken. • Werken aan beschikbare, bereikbare en betaalbare zorg (Transformatieagenda Wmo). 		
6.3 Hoeksche Waarders hebben laagdrempelig, tijdig en adequaat toegang tot herkenbare hulp en ondersteuning in de buurt.	6.3.1 We faciliteren en stimuleren een preventieve werkwijze, evenals preventieve én curatieve activiteiten door o.a. gebiedsgerichte samenwerking te faciliteren vanuit onze rol als opdrachtgever.	2024 e.v.	
	6.3.2 We helpen inwoners met het vinden van een weg in alle regelingen door o.a.: <ul style="list-style-type: none"> • Heldere informatievoorziening over mogelijkheden en voorzieningen waar mensen gebruik van kunnen maken. • Het versterken van de sociaal sterke basis. • Onderzoek naar 0-100 teams. Hierin is er aandacht voor mogelijkheden tot: <ul style="list-style-type: none"> - gebiedsgerichte samenwerking. - normaliseren en verbondenheid. - centrale toegang voor alle zorgvragen. - samenvoegen van 18-/18+. - versterken van de onderste lagen van de Pyramide. - expertise naar de voorkant halen. 	2024 e.v.	
	6.3.3 We stimuleren en faciliteren (het gebruik van) algemene en collectieve voorzieningen boven maatwerkvoorzieningen door o.a.: <ul style="list-style-type: none"> • De toegang tot lokale (in)formele voorzieningen centraal in te richten met kundige professionals. • Inzicht en overzicht te creëren op het bestaande voorzieningenaanbod en de lokale ontwikkelingen om te kunnen sturen op de inzet van de juiste voorzieningen. 	2024 e.v.	
6.4 Inwoners ervaren bestaanszekerheid en zijn, waar nodig met ondersteuning, zelfredzaam en dragen naar vermogen bij door middel van werk of vrijwilligerswerk.	6.4.1 Duurzame uitstroom naar de arbeidsmarkt middels ondersteuning van mensen die hulp nodig hebben bij het zoeken naar werk.	Doorlopend	
	6.4.2 Voorkomen van problematiek op financieel gebied zodat inwoners mee kunnen blijven doen in onze samenleving	2024 - 2028	

Wat willen we bereiken Maatschappelijk effect / doel	Wat gaan we ervoor doen Subdoel / Speerpunt	Planning	Stand van zaken
	door het opstellen van een beleidsplan Armoede en Schulden om inwoners te ondersteunen in financiële zelfredzaamheid.		

2.8 Programma 7 Volksgezondheid en Milieu

Tot het programma Volksgezondheid en Milieu behoren de taakvelden volksgezondheid en milieubeheer (inclusief duurzame energie).

Voortgang

Wat willen we bereiken Maatschappelijk effect / doel	Wat gaan we ervoor doen Subdoel / Speerpunt	Planning	Stand van zaken
7.1 Een sociaal en verbonden Hoeksche Waard, waar inwoners naar elkaar omzien en iedereen zichzelf mag zijn. Iedere inwoner van de Hoeksche Waard van jong tot oud en ongeacht waar de wieg staat heeft de kans om een gezond en veilig leven te leiden en zich te ontwikkelen om naar vermogen mee te doen in de samenleving.	7.1.1 We stellen een nota publieke gezondheid 2024 – 2027 op en geven daar uitvoering aan.	2024 - 2027	
	7.1.2 We stellen een preventie- en handavingsplan Alcohol 2024 – 2027 op en geven daar uitvoering aan.	2024 - 2027	
	7.1.3 We stellen een integraal uitvoeringsprogramma Gezond en Actief Leven Akkoord op en voeren dat uit.	2024 - 2026	
7.2 In 2050 is de Hoeksche Waard klimaatneutraal.	7.2.1 We voeren het uitvoeringsprogramma 'Circulaire Economie (2022 – 2026)' uit en stimuleren daarmee inwoners en ondernemers om de beweging te maken naar een circulaire Hoeksche Waard.	2022 - 2026	
	7.2.2 We voeren het uitvoeringsprogramma 'Hoeksche Waard richting energieneutraal (2022 – 2026)' uit en stimuleren daarmee inwoners en ondernemers om de beweging te maken naar een energieneutrale Hoeksche Waard.	2022 - 2026	

2.9 Programma 8 Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening

Tot het programma Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening behoren de taakvelden ruimtelijke ordening, grondexploitatie (anders dan bedrijventerreinen), wonen en bouwen.

Voortgang

Wat willen we bereiken Maatschappelijk effect / doel	Wat gaan we ervoor doen Subdoel / Speerpunt	Planning	Stand van zaken
8.1 Actueel woonbeleid.	8.1.1 Woonvisie actualisatie (implementatie in Omgevingsvisie en daarnaast opstellen volkshuisvestelijk programma).	2024 - 2025	Op dit moment worden er meerdere visietrajecten voorbereid, waaronder het opstellen van een Toekomstvisie. De inhoud van hiervan kan bepalend zijn voor het volkshuisvestelijk programma.
8.2 Behoud van jonge huishoudens en instroom van jonge huishoudens faciliteren om de demografische balans te behouden.	8.2.1 Behoud van jonge huishoudens en faciliteren instroom.	2024 - 2026	
8.3 Een continue toevoeging van 500 woningen per jaar aan de woningvoorraad om te voldoen aan de vraag.	8.3.1 Voortgang behouden en versnellen woningbouwproductie.	2024 - 2026	Conform behoefte en ambitie wordt gestreefd naar een productie van 500 woningen per jaar. Afgelopen jaar zijn er minder vergunningen voor woningbouw verleend. Hiermee is naar verwachting het aantal gereed gemelde woningen in 2024 en 2025 lager dan gewenst. Op dit moment speelt ook dat provincie Zuid-Holland scherper beleid hanteert, dan wel scherpere beleidsvoornemens heeft, t.o.v. het landelijk beleid waardoor er onduidelijkheid optreedt in de markt en de haalbaarheid van projecten verder onder druk komt.
8.4 Een kwalitatief woningbouwprogramma met de juiste woning op de juiste plek, conform de WWZ-visie	8.4.1 Activiteiten ter realisatie van onze doelstelling 'de juiste woning op de juiste plek', waaronder woningbouw van voldoende betaalbare woningen en huisvesting voor ouderen en overige aandachtsgroepen.	2024 - 2026	
8.5 Het grondbeleid inzetten als een middel om onze (ruimtelijke) opgaven en doelstellingen te verwezenlijken.	8.5.1 Nota Grondbeleid opstellen & onderzoek naar actief grondbeleid.	2024	
8.6 Inwerkingtreding omgevingswet.	8.6.1 Realisatie van een gebiedsdekkend omgevingsplan.	2032	
8.7 Woningbehoefteonderzoek	8.7.1 In navolging van de provinciale prognoses wordt de gemeentelijke woningbehoefteprognose geactualiseerd.	2024 - 2025	

3 Financiële rapportage

In de Zomerrapportage 2024 stellen wij de bestaande budgetten en investeringskredieten uit de actuele Programmabegroting 2024 bij.

Resultaat zomerrapportage

Hieronder vindt u een totaaloverzicht van de mutaties per programma. De toelichting op de mutaties per programma en per taakveld vindt u in de volgende paragrafen. Zoals vastgelegd in de Financiële verordening geven wij in de Zomerrapportage een toelichting op alle afwijkingen op taakveldniveau groter dan € 250.000,-.

De budgetten en investeringskredieten actualiseren wij in deze Zomerrapportage. Hiervan maken wij een begrotingswijziging in 2024 (zie bijlage 2). Daarnaast zijn ook budgetten verschoven tussen taakvelden en programma's. Van deze mutaties maken wij eveneens een (budgetneutrale/ administratieve) begrotingswijziging (zie bijlage 1).

Programma	2024	2025	2026	2027
0. Bestuur en ondersteuning	-0,2	-0,0	-0,0	-0,0
1. Veiligheid	-0,2	-0,4	-0,4	-0,4
2. Verkeer, vervoer en openbare ruimte	-0,5	0,1	0,1	-0,1
3. Economie	-0,2	-0,1	-0,1	-0,1
4. Onderwijs	-0,1	-0,4	-0,1	-0,1
5. Sport, cultuur en recreatie	-0,0	0,2	-0,1	-0,1
6. Sociaal domein	0,7	-3,7	-1,9	-1,9
7. Volksgezondheid en milieu	-0,1	-0,2	-0,1	-0,1
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	2,1	0,1	0,0	-0,0
Algemene dekkingsmiddelen, overhead, Vpb en onvoorzien	2,3	3,4	6,0	5,9
Eindtotaal	3,9	-1,2	3,4	2,9

Toelichting

In deze Zomerrapportage is een aantal financiële wijzigingen in 2024 doorgevoerd. Daar waar sprake is van een structurele doorwerking van deze wijzigingen, zijn deze mutaties ook meteen structureel verwerkt. Een nadere toelichting van de mutaties op hoofdlijnen in deze Zomerrapportage is te vinden in de volgende hoofdstukken, waarin de toelichting per programma is opgenomen.

Uit de tabel blijkt dat de Zomerrapportage een gunstig effect heeft van € 3,9 mln in 2024. Met uitzondering van de jaarschijf 2025 heeft de Zomerrapportage ook gunstig effect op het structurele begrotingssaldo vanaf 2026. Zoals eerder vermeld worden de gunstige saldi voor een groot deel veroorzaakt door de verwerking van de effecten van de meicirculaire 2024 van het gemeentefonds, het overschot op de middelen die wij voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen ontvangen en hogere leges omgevingsvergunningen. De laatstgenoemde posten (middelen Oekraïne en leges) hebben daarbij vooralsnog uitsluitend op de jaarschijf 2024 betrekking.

3.1 Programma 0 - Bestuur en Ondersteuning

In onderstaande tabel zijn de mutaties van de budgetten in 2024 opgenomen die betrekking hebben op programma 0 - Bestuur en Ondersteuning. Conform de financiële verordening lichten wij de mutaties groter dan €250.000 toe.

(Bedragen x €1.000)

Taakveld	2024	2025	2026	2027	Toelichting
0.1 Bestuur	-152	-72	-72	-72	-
0.2 Burgerzaken	33	36	36	36	-
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	-31	11	11	11	-
Eindtotaal	-150	-26	-26	-26	

3.2 Programma 1 - Veiligheid

In onderstaande tabel zijn de mutaties van de budgetten in 2024 opgenomen die betrekking hebben op programma 1 - Veiligheid. Conform de financiële verordening lichten wij de mutaties groter dan € 250.000 toe.

(bedragen x €1.000)

Taakveld	2024	2025	2026	2027	Toelichting
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-180	-360	-360	-360	Structurele verhoging inwonersbijdrage Veiligheidsregio ZHZ (VR ZHZ) in verband met cao-effecten en de boeterente voor het oversluiten van de leningenportefeuille (-/- € 0,4 mln). Daarnaast in 2024 eenmalig voordeel in verband met positief jaarrekeningresultaat 2023 VR ZHZ (+/+ € 0,2 mln).
1.2 Openbare orde en veiligheid	14	-55	-55	-55	
Eindtotaal	-166	-415	-415	-415	

3.3 Programma 2 - Verkeer, Vervoer en Openbare ruimte

In onderstaande tabel zijn de mutaties van de budgetten in 2024 opgenomen die betrekking hebben op programma 2 - Verkeer, Vervoer en Openbare Ruimte. Conform de financiële verordening lichten wij de mutaties groter dan € 250.000 toe.

(Bedragen x €1.000)

Taakveld	2024	2025	2026	2027	Toelichting
2.1 Verkeer en vervoer	152	-21	132	-102	-
2.2 Parkeren	-0	-0	0	0	-
2.3 Recreatieve havens	31	112	39	37	-
2.4 Economische havens en waterwegen	22	-114	-114	-114	-
2.5 Openbaar vervoer	6	6	6	6	-
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	152	89	45	45	-
7.2 Riolering	-92	-9	14	8	-
7.3 Afval	-741	5	11	7	Bijstelling door lagere opbrengst afvalstoffenheffing 2023 door minder ledigingen. Dit lijkt het gevolg te zijn van betere scheiding huisvuil en/of minder aanbieden containers. Dit is mogelijk het gevolg van tariefsstijging in 2023. Daarnaast is de raming gebaseerd op het aantal woningen/ledigingen uit de woningsbouwprognoses. Deze vallen lager uit. Naar verwachting heeft deze bijstelling een structurele doorwerking. Hiervoor gaan wij in gesprek met de RAD over de bijstelling van de kosten én tarieven. Het resultaat hiervan verwerken wij in de begroting 2025.
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	6	6	6	6	
Eindtotaal	-463	74	139	-107	

3.4 Programma 3 - Economie

In onderstaande tabel zijn de mutaties van de budgetten in 2024 opgenomen die betrekking hebben op programma 3 - Economie. Conform de financiële verordening lichten wij de mutaties groter dan € 250.000 toe.

(Bedragen x €1.000)

Taakveld	2024	2025	2026	2027	Toelichting
3.1 Economische ontwikkeling	0	0	0	0	-
3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-92	13	13	13	-
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-110	-110	-110	-110	-
3.4 Economische promotie	3	3	-16	-16	-
Eindtotaal	-200	-94	-113	-113	

3.5 Programma 4 - Onderwijs

In onderstaande tabel zijn de mutaties van de budgetten in 2024 opgenomen die betrekking hebben op programma 4 - Onderwijs. Conform de financiële verordening lichten wij de mutaties groter dan € 250.000 toe.

(Bedragen x €1.000)

Taakveld	2024	2025	2026	2027	Toelichting
4.1 Openbaar basisonderwijs	-165	-115	-115	-115	-
4.2 Onderwijshuisvesting	67	-365	-21	-21	In 2025 nemen wij de incidentele slooorkosten en kosten van onderzoek flora en fauna voor de school Het Talent (Mookhoek) op.
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	39	63	63	63	-
Eindtotaal	-59	-417	-74	-74	

3.6 Programma 5 - Sport, Cultuur en Recreatie

In onderstaande tabel zijn de mutaties van de budgetten in 2024 opgenomen die betrekking hebben op programma 5 - Sport, Cultuur en Recreatie. Conform de financiële verordening lichten wij de mutaties groter dan €250.000 toe.

(Bedragen x €1.000)

Taakveld	2024	2025	2026	2027	Toelichting
5.1 Sportbeleid en activering	20	-16	-17	-17	-
5.2 Sportaccommodaties	-82	164	-115	-115	-
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	8	0	0	0	-
5.4 Musea	0	0	0	0	-
5.5 Cultureel erfgoed	-0	0	0	0	-
5.6 Media	8	5	5	5	-
Eindtotaal	-46	153	-127	-127	

3.7 Programma 6 - Sociaal Domein

In onderstaande tabel zijn de mutaties van de budgetten in 2024 opgenomen die betrekking hebben op programma 6 - Sociaal Domein. Conform de financiële verordening lichten wij de mutaties groter dan € 250.000 toe.

(Bedragen x €1.000)

Taakveld	2024	2025	2026	2027	Toelichting
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	2.292	262	255	255	- Van het Rijk ontvangen wij in 2024 middelen voor de opvang van Oekraïense vluchtelingen op basis van een normvergoeding per bed (2024: € 61 euro). Op deze middelen rust geen terugbetalingsverplichting. Wij verwachten dat wij niet alle middelen van het Rijk hoeven in te zetten ter dekking van onze kosten (€ 2,5 mln). - Daarnaast is sprake van diverse andere kleinere structurele voordelen.
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	16	1	1	1	-
6.3 Inkomensregelingen	-963	-582	-328	-329	Verwachte toename gebruik wettelijke loonkostensubsidies conform intenties Rijk (-/- € 0,3 mln structureel). Daarnaast houden wij in 2024 (-/- € 0,5 mln) en 2025 (-/- € 0,3 mln) rekening met meer lasten voor de bijstand op basis van de prognoses 2024-2027.
6.4 WSW en beschut werk	-181	-186	-192	-197	-
6.5 Arbeidsparticipatie	0	0	0	0	-
6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	21	21	21	21	-
6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	-396	-396	-396	-396	Bij de begroting 2024 zijn door de raad middelen beschikbaar gesteld om de tariefsverhoging bij de Wmo te kunnen opvangen. Van het beschikbare budget ad € 0,6 mln is € 0,3 mln ingezet voor tariefsverhogingen bij de Huishoudelijke ondersteuning. Hierbij zijn de tarieven in totaliteit met 10,7% verhoogd, 4% bovenop de contractuele verhoging. -De afgelopen maanden is een extern onderzoek uitgevoerd naar de hoogte van onze tarieven voor Wmo huishoudelijke ondersteuning. Hierbij is gekeken in hoeverre sprake is van reële tarieven in het kader van de geldende Algemene Maatregel van Bestuur (AmvB). Uit dit externe onderzoek blijkt dat wij onze tarieven moeten verhogen (-/- € 0,8 mln).
6.71B Begeleiding (WMO)	211	211	200	200	-
6.71D Overige maatwerkarrangementen (WMO)	30	30	30	30	-
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-50	-25	0	0	-
6.72A Jeugdhulp begeleiding	225	-85	-103	-103	-
6.72B Jeugdhulp behandeling	2	0	0	0	-
6.72C Jeugdhulp dagbesteding	5	0	0	0	-
6.72D Jeugdhulp zonder verblijf overig	0	0	0	0	-
6.73A Pleegzorg	4	0	0	0	-
6.73B Gezinsgericht	2	0	0	0	-
6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	8	0	0	0	-
6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	-413	-2.885	-1.314	-1.314	- Eerder heeft het Rijk ihkv wijzigingen in het woonplaatsbeginsel een korting toegepast op het gemeentefonds (-/- € 0,9 mln). Wij hebben deze korting, op advies van Pauw (specialist algemene uitkering) budgettair neutraal in onze begroting opgenomen door een stelpost hiervoor op te nemen obv het uitgangspunt dat jeugdigen door wijzigingen in het woonplaatsbeginsel zouden uitstromen. Dit heeft ten dele ook plaatsgevonden obv informatie van de SOJ (€ 0,4 mln). Het restant van deze stelpost (€ 0,5 miljoen) boeken wij nu af, omdat geen budgettaire effecten meer worden verwacht vanuit wijzigingen in het woonplaatsbeginsel. - In onze begroting was een lokale taakstelling op jeugdhulp opgenomen oplopend tot 1,4 mln. Deze taakstelling is in de afgelopen jaren voor een groot deel gerealiseerd. Het restant (-/- € 0,4 mln vanaf 2025) boeken wij met het oog op de landelijke taakstellingen vanuit de hervormingsagenda Jeugd af (om dubbele taakstellingen te voorkomen). - Op basis van de conceptbegroting 2025 van de Dienst Gezondheid en Jeugd (DG&J) passen wij de bijdrage in onze begroting aan (-/- € 0,3 mln vanaf 2025). - In de begroting 2025 namen wij een taakstelling op voor jeugdhulp, omdat het Rijk maatregelen treffen waardoor de kosten voor jeugdhulp zouden afnemen. Deze maatregelen zijn door het Rijk niet gerealiseerd. Hiervoor heeft het Rijk de eerder doorgevoerde korting op het gemeentefonds voor 2025 laten vervallen (zie toelichting hoofdstuk 3.11 Meicirculaire). Dit betekent ook dat wij de opgenomen taakstelling in 2025 laten vervallen (-/- € 1,7 mln). Per saldo budgettair neutraal.
6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	5	0	0	0	-
6.74C Gesloten plaatsing	0	0	0	0	-
6.81B Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-30	0	0	0	-
6.82A Jeugdbescherming	-111	-113	-106	-106	-
6.82B Jeugdreclassering	0	0	0	0	-
Eindtotaal	680	-3.747	-1.932	-1.938	

3.8 Programma 7 - Volksgezondheid en Milieu

In onderstaande tabel zijn de mutaties van de budgetten in 2024 opgenomen die betrekking hebben op programma 7 - Volksgezondheid en Milieu. Conform de financiële verordening lichten wij de mutaties groter dan €250.000 toe.

(Bedragen x €1.000)

Taakveld	2024	2025	2026	2027	Toelichting
7.1 Volksgezondheid	-49	-45	-47	-47	-
7.4 Milieubeheer	-41	-180	-70	-70	-
Eindtotaal	-90	-225	-117	-117	

3.9 Programma 8 - Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening

In onderstaande tabel zijn de mutaties van de budgetten in 2024 opgenomen die betrekking hebben op programma 8 - Volkshuisvesting en Ruimtelijke ordening. Conform de financiële verordening lichten wij de mutaties groter dan €250.000 toe.

(Bedragen x €1.000)

Taakveld	2024	2025	2026	2027	Toelichting
8.1 Ruimte en leefomgeving	-336	33	9	-77	In 2024 storten wij de extra middelen die wij via de meicirculaire 2024 ontvangen voor de Omgevingswet, in de reserve Omgevingswet ter dekking van de extra kosten voor de uitvoering.
8.3 Wonen en bouwen	2.413	82	32	32	Eind 2023 is een fors aantal aanvragen omgevingsvergunningen ingediend in verband met de invoering van de Omgevingswet. Het deel van de aanvragen dat in 2023 ontvankelijk is verklaard, hebben wij verantwoord in 2023. Het restant van deze baten verantwoord wij in 2024.
Eindtotaal	2.077	115	41	-45	

3.10 Algemene Dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien

In onderstaande tabel zijn de mutaties van de budgetten in 2024 opgenomen die betrekking hebben op de Algemene Dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien. Conform de financiële verordening lichten wij de mutaties groter dan €250.000 toe.

(Bedragen x €1.000)

Taakveld	2024	2025	2026	2027	Toelichting
0.4 Overhead	-1.657	648	437	458	- In 2024 verwachten wij meer kosten te moeten maken in verband met de vervanging en voorbereidingen om de doorontwikkeling van onze organisatie te faciliteren (-/-€ 1,6 mln). Voor een nadere toelichting hierop verwijzen wij naar het hoofdstuk 3.14 "Risico en aandachtspunten" van deze zomerrapportage. - Bij de begroting 2024 zijn de loonkosten geïndexeerd op basis van de loonindex uit de septembercirculaire 2023. Op basis van de afgesloten cao voor gemeentebambetnaren verwachten wij een voordeel op de loonkosten (€ 1 mln in 2024; € 0,4 mln vanaf 2025). - In 2024 implementeren wij een aantal nieuwe softwarepakketten als gevolg van Europese aanbestedingen (-/-€ 1 mln); Daarnaast vervangen (-/-€ 0,2 mln vanaf 2025) wij het datacenter (serverpark), waarvan de investeringsuitgaven fors zijn gestegen.
0.5 Treasury	678	553	194	-228	De dividendinkomsten van Stedin, Evides en BNG stellen wij positief bij op basis van actuele prognoses (€ 0,8 mln) in 2024 en € 0,6 mln vanaf 2025. Daarnaast hebben wij de rentekosten bijgesteld op basis van het geactualiseerde investeringsprogramma.
0.61 OZB woningen	-195	-122	-122	-122	-
0.62 OZB niet-woningen	203	203	203	203	-
0.64 Belastingen overig	90	13	29	20	-
0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	3.222	2.081	5.273	5.573	Via de meicirculaire 2024 ontvangen wij extra middelen van het Rijk als gevolg van het vervallen van de opschalingskorting vanaf 2026. Hier staat tegenover dat het Rijk een eenmalige korting doorvoert in 2025. Tevens ontvangen wij middelen voor de compensatie van loon- en prijsstijging en overige mutaties. Voor een nadere toelichting en specificatie van bedragen verwijzen wij naar hoofdstuk 3.11 van deze zomerrapportage.
Eindtotaal	2.341	3.377	6.014	5.904	

3.11 Gemeentefonds

Meicirculaire 2024

Eind mei 2024 is de meicirculaire 2024 gepubliceerd. De uitkomst hiervan is verwerkt in de Zomerrapportage 2024. Dit heeft per saldo het volgende effect op de begrotingssaldi 2024-2027

(Bedragen x €1 mln)

Progr	Omschrijving	2024	2025	2026	2027
Alg Dek	Vervallen opschalingskorting vanaf 2026 en eenmalige korting in 2025		-2,6	2,6	2,6
Alg Dek	Compensatie lonen en prijzen en overige mutaties	3,0	9,3	7,3	7,6
Totaal extra middelen via meicirculaire 2024		3,0	6,7	9,9	10,2
Alg Dek	Inzet middelen voor loon-/prijscompensatie		-4,9	-4,9	-4,9
P6/P8/Alg. Dek	Inzet middelen voor taakmutaties (w.o. € 0,4 mln. in 2024 tbv omgevingswet en enkele kleinere mutaties)	-0,9	-0,5	-0,5	-0,5
P6	Vervallen taakstelling Jeugdhulp 2025		-1,7		
Effect op begrotingssaldo		2,1	-0,4	4,5	4,8

Vervallen opschalingskorting vanaf 2026 en eenmalige korting in 2025

Met ingang van 2026 schrapt het Rijk de zgn. 'opschalingskorting'. Dit was de korting op het gemeentefonds in verband met efficiencyvoordeel als gevolg van opschaling van gemeenten naar meer dan 100.000 inwoners. Het Rijk had dit beleid ten aanzien van de opschaling echter losgelaten, maar de korting werd gehandhaafd. Deze korting vervalt nu, waardoor een positief effect van ca. € 2,6 miljoen vanaf 2026 ontstaat. Daar staat wel tegenover dat het Rijk in 2025 een eenmalige korting toepast van +/- € 2,6 miljoen. Dit is de uitkomst van het overleg tussen het Rijk en de VNG.

Compensatie loon-/prijstijging en overige mutaties

Daarnaast ontvangen wij vanaf 2024 extra middelen als gevolg van de actualisatie van enkele maatstaven (o.a. inwoners, bijstandsontvangers en huishoudens met lage inkomens). Dit heeft een gunstig effect op de hoogte van de algemene uitkering van ca. € 2 mln. Verder voegt het Rijk via de meicirculaire 2024 extra middelen toe ter compensatie van de stijging van lonen en prijzen en voor enkele taakmutaties. Deze middelen zetten wij hiervoor apart. De in onze begroting opgenomen (geraamde) besparing op Jeugdzorg in 2025 (€ 1,7 mln) komt te vervallen, omdat het Rijk de maatregelen die tot besparing bij gemeenten zouden moeten leiden niet heeft gerealiseerd. Dit leidt tot extra middelen van het Rijk in 2025 en tegelijkertijd komt de taakstelling die hiervoor in de begroting in 2025 was opgenomen, óók te vervallen (per saldo daarmee een neutraal effect).

Nieuwe financieringsystematiek

Tenslotte wordt in de meicirculaire aangegeven dat het Rijk heeft besloten om de nieuwe financieringsystematiek (indexering op basis van 'prijs Bruto Binnenlands Product') vervroegd in te voeren in 2024 (in plaats 2026). Het nadelig effect van het vervroegen van deze invoering wordt door rijk gecompenseerd. Hiermee komt de 'oude' accres systematiek, waarbij gemeenten meer geld ontvingen als ook het Rijk meer geld uitgaf en vice versa ('samen de trap op, samen de trap af'), definitief te vervallen. Het doel van de nieuwe systematiek is dat de financiering voor gemeenten stabiel wordt en daardoor minder fluctueert.

3.12 Reserves

In deze Zomerrapportage wordt een aantal budgetten verrekend met reserves. Onderstaande tabel bevat de belangrijkste mutaties in de reserves die in deze Zomerrapportage worden doorgevoerd. Ook worden deze toegelicht. Hierbij zijn de stortingen in de reserves weergegeven als -/- en de onttrekkingen als +/+.

(Bedragen x €1.000)

Reserve	2024	2025	2026	2027	Toelichting grootste mutaties
Algemene reserve	-2.617	0	0	0	- Op basis van besluitvorming door gemeente Nissewaard over middelen in reserve centrumtaken Beschermd Wonen/Maatschappelijke opvang die de afgelopen jaren niet zijn ingezet, ontvangen wij in 2024 € 2,9 miljoen. Deze middelen storten wij in de Algemene Reserve (-/- € 2,9 mln). - In het kader van de restauratie kerktoren Laurentiuskerk Mijnsheerenland onttrekken wij € 0,3 mln aan de Algemene Reserve en storten wij dit bedrag in de Reserve Kapitaallasten ter dekking van de afschrijvingslasten van deze investering.
Reserve kostenverh. ruimtel. ontwikkelingen	-38	0	0	0	-
Reserve kapitaallasten	-1.217	-57	-113	-168	- De nog aanwezige onderhoudsvoorziening zwembad Numansdorp bij Sportfondsen BV wordt overgenomen door gemeente in verband met opzegging contract met sportfondsen. Deze middelen worden, conform het raadsvoorstel over het zwembad uit 2022, gestort in de dekkingsreserve kapitaallasten ter dekking van het nieuwe zwembad Numansdorp (-/- € 0,7 mln). Verder is de dekking vanuit de reserve kapitaallasten bijgesteld op basis van het actuele investeringsprogramma (-/- € 0,2 mln). - In het kader van de restauratie kerktoren Laurentiuskerk Mijnsheerenland onttrekken wij € 0,3 mln aan de Algemene Reserve en storten wij dit bedrag (-/- 0,3 mln) in de Reserve Kapitaallasten ter dekking van de afschrijvingslasten van deze investering.
Reserve tijdelijke beleidsimpulsen	-90	157	0	0	-
Reserve Duurzaamheid	157	0	0	0	-
Reserve flankerend beleid	293	293	295	296	De onttrekking uit deze reserve wordt bijgesteld op basis van de actualisatie van de flankerend beleid maatregelen.
Reserve invoering omgevingswet	-390	0	0	0	In 2024 storten wij de extra middelen die wij via de meicirculaire 2024 ontvangen voor de Omgevingswet, in de reserve Omgevingswet ter dekking van de extra kosten.
Reserve frictie	4.345	0	0	0	Zie toelichting Reserve "doorontwikkeling organisatie".
Reserve doorontwikkeling organisatie	-3.845	0	0	0	Wij stellen de raad voor om het resterende saldo uit de reserve frictie ("de herindelingsreserve") te laten vrijvallen en het resterende saldo uit deze reserve (€ 4,3 mln) te storten in een nieuw te vormen reserve "Reserve doorontwikkeling organisatie" van waaruit wij de kosten voor de verdere doorontwikkeling van onze organisatie zullen dekken. In 2024 onttrekken wij uit deze nieuw te vormen reserve vervolgens € 0,5 mln ter dekking van verwachte kosten. De reserve frictie komt hiermee te vervallen.
Totaal	-3.402	393	182	128	

Toelichting op de tabel

Algemeen

Uit de tabel blijkt dat onze reservepositie in 2024 toeneemt met € 3,4 miljoen, voor een groot deel veroorzaakt door de middelen (€ 2,9 mln) die wij van de centrumgemeente Nissewaard ontvangen (in verband met Beschermd Wonen en Maatschappelijke opvang) welke wij storten in de algemene reserve. Daarnaast storten wij de nog aanwezige onderhoudsvoorziening zwembad Numansdorp bij Sportfondsen in de Reserve kapitaallasten. Ook storten wij in deze reserve de kapitaallasten van de restauratie van de kerktoren Laurentiuskerk Mijnsheerenland.

Omzetting reserve frictie in reserve Doorontwikkeling organisatie

In het kader van de herindeling hebben wij de afgelopen jaren middelen ontvangen van het Rijk, de zogenoemde "frictie-vergoeding". Deze middelen hebben wij in de reserve frictie gestort. Hieruit zijn diverse uitgaven die voortvloeien uit de herindeling ("frictiekosten") gedekt. In 2022 hebben wij de laatste

tranche (van in totaal 5) van de frictievergoeding van het Rijk ontvangen. In 2023 en 2024 zijn nog enkele frictiekosten uit deze reserve gedekt. De verwachting is dat wij in deze reserve ongeveer € 4,3 miljoen zullen overhouden.

Op dit moment gaan wij een nieuwe fase in en zetten wij in op een verdere ontwikkeling van de organisatie. Hiervoor stellen wij voor om de restantmiddelen uit de reserve frictie voor dit doel in te zetten door de huidige reserve "frictie" op te heffen, een nieuw te vormen reserve "Doorontwikkeling organisatie" te vormen en het restant van de middelen uit de reserve frictie, vervolgens te storten in de nieuwe reserve "Doorontwikkeling organisatie". Hiermee geven we feitelijk de eerdere, bestaande reserve frictie een verder vervolg in het kader van de verdere doorontwikkeling. In lijn met de reserve frictie, verzoeken wij de raad ook deze reserve aan te wijzen als zogenoemde "systeemreserve" waarbij de omvang van de uiteindelijke onttrekkingen aan de reserve direct gekoppeld zijn aan de daadwerkelijk gemaakte kosten in het betreffende boekjaar.

In 2024 onttrekken wij € 0,5 miljoen aan de nieuw gevormde reserve "Doorontwikkeling organisatie" ter dekking van voorziene kosten. Voor een nadere toelichting over de doorontwikkeling van de organisatie verwijzen wij naar hoofdstuk 3.14 Risico's en aandachtspunten, onderdeel "Organisatieontwikkeling en regie op inhuur".

3.13 Investerings

In onderstaande tabel zijn de nieuwe investeringen en de gewijzigde (verhogingen/verlagingen) investeringen opgenomen. In de bijlage zijn de budgetneutrale verschuivingen tussen investeringskredieten weergegeven. Hierbij zijn verhoging van de investeringen weergegeven als +/- en de verlagingen als -/.

(Bedragen x €1.000)

Omschrijving investering	Toelichting mutatie > €250.000	2024	2025	2026	2027
Verkeersvoorzieningen & straatmeubilair 2022		-44	0	0	0
Civiele tech. kunstwerken 2025/2026/2027	Conform inspectie in 2023 eerder vervangingen benodigd dan oorspronkelijk plan 2020. Prijsstijgingen zijn hoger dan geraamd.	0	219	291	285
Havens 2025 / 2026	Conform inspectie 2023 is het vervangen van de kademuur haven Piershil noodzakelijk in 2025 om de veiligheid te garanderen.	0	766	0	0
Diverse gronden ASR Putterhoek en Klaaswaal		111	0	0	0
Aanplant/herplant bomen HW		145	0	0	0
Vervanging meubilair 2024		35	0	0	0
Vervanging datacenter	Vervanging datacenter - De onderdelen van ons serverpark zijn flink duurder geworden dan in het verleden ingeschat. Dit heeft er mee te maken dat wij in het verleden de hardware tegen zeer gunstige voorwaarden en prijs hebben aangeschaft. Ook de schaarste op de chipmarkt en prijsstijgingen de afgelopen jaren maakt deze apparatuur veel duurder.	850	0	0	0
Functionele upgrade Driespan Puttershoek / CBS De Bouwsteen 's-Gravendeel	Geld niet benutten voor Functionele Upgrade echter inzetten als dekking 1,6 mln voor wettelijke taken onderwijshuisvestingsprogramma uitbreiding scholen i.v.m. groei leerlingen.	-1.593	0	0	0
Meerkosten vervangende nieuwbouw Het Talent Mookhoek	Meerkosten vervangende nieuwbouw Het Talent Mookhoek	0	1.600	0	0
Uitbreiding Het Actief College	Conform huisvestingsplan 2023	0	2.000	0	0
Uitbreiding School met de Bijbel	Conform huisvestingsplan 2023	0	642	0	0
Uitbreiding Onderwijsleerpakket Het Actief College / Het Driespan / School met de Bijbel	Conform huisvestingsplan 2023	267	0	0	0
Restauratie kazerne fort Buitensluis (lasten)	-	196	0	0	0
Restauratie kazerne fort Buitensluis (baten)	-	-119	0	0	0
Wandel- en fietspaden fort Buitensluis (lasten)	-	165	0	0	0
Wandel- en fietspaden fort Buitensluis (baten)	-	-165	0	0	0
Nieuwbouw fort Buitensluis	Actualisatie investeringskredieten Fort Buitensluis	350	0	0	0
Restauratie kerktoeren Laurentiuskerk Mijnsheerenland (lasten)	Restauratie kerktoeren Laurentiuskerk Mijnsheerenland. De kosten voor de restauratie zijn €487.000 Wij verwachten een subsidie te ontvangen van de provincie Zuid Holland van € 168.000. Daarnaast vragen wij bij de Belastingdienst na of de btw volledig compensabel is.	487	0	0	0
Restauratie kerktoeren Laurentiuskerk Mijnsheerenland (baten)	Restauratie kerktoeren Laurentiuskerk Mijnsheerenland. De kosten voor de restauratie zijn €487.000 Wij verwachten een subsidie te ontvangen van de provincie Zuid Holland van € 168.000. Daarnaast vragen wij bij de Belastingdienst na of de btw volledig compensabel is.	-168	0	0	0
Bijdrage tijdelijke bouwweg Plan Blom	-	-88	0	0	0
Restaurant Binnenmaas (keuken)	-	48	0	0	0
Verbouwkosten de Bongerd Klaaswaal	-	75	0	0	0
Herinrichting Kerkstraat Nieuw-Beijerland	-	81	0	0	0
Gemeentelijke rioleringsplan vrijverval (Korendijk)	-	140	0	0	0
Westelijke ontsluitingsroute Numansdorp (lasten)	Realisatie westelijke ontsluitingsroute Numansdorp, lasten kunnen verhaald worden op projectontwikkelaar	615	0	0	0
Westelijke ontsluitingsroute Numansdorp (baten))	Realisatie westelijke ontsluitingsroute Numansdorp, lasten kunnen verhaald worden op projectontwikkelaar	-615			
Veerhaven Puttershoek*	Vanwege indexering bouwkosten, VAT (voorbereiding, advies en toezicht) kosten en extra kosten tbv welstand, archeologie, uitvoeringsmethode, uren, aanpassing constructie ivm complexe bestaande omgeving. Voor de afschrijvingstermijn van deze investering wordt, op basis van extern advies, uitgegaan van 100 jaar in plaats van 40 jaar op basis van de levensduur.	4.190	0	0	0
Kwaliteitsslag havens 2021	Verlaging van het bestaande investeringskrediet ter dekking (gedeeltelijk) van het investeringskrediet "Veerhaven Puttershoek".	-770	0	0	0
Havens 2022	Verlaging van het bestaande investeringskrediet ter dekking (gedeeltelijk) van het investeringskrediet "Veerhaven Puttershoek".	-1.925	0	0	0
Eindtotaal		2.268	5.227	291	285

* Op basis van de Nota waardering en afschrijving activa is de afschrijvingstermijn voor havens 40 jaar. De afschrijvingstermijn die voor dit krediet wordt gehanteerd is verlengd naar 100 jaar. Die verlenging van de afschrijvingstermijn is gebaseerd op extern ingewonnen advies over de levensduur.

Toelichting tabel

Uit bovenstaande tabel blijkt dat sprake is van een verhoging van de (benodigde) investeringskredieten van totaal € 2,3 mln. in 2024. Voornamelijk veroorzaakt door de investeringen in de Veerhaven Puttershoek en investeringen in een datacenter. In 2025 hebben de investeringen (€ 5,2 mln) met name betrekking op huisvesting onderwijs.

De raad wordt door middel van deze Zomerrapportage gevraagd om deze (aanvullende/mutaties in de) investeringskredieten beschikbaar te stellen. De kapitaallasten die met deze investeringen samenhangen (rente en afschrijving), zijn verwerkt in deze Zomerrapportage.

Naast de materiële investeringen is in deze zomerrapportage een investering in de financiële vaste activa verwerkt. Deze investering is in onderstaande tabel opgenomen.

(Bedragen x €1.000)

Omschrijving financieel vast actief	Toelichting mutatie > €250.000	2024	2025	2026	2027
Starterleningen	Bijstellen budget Starterleningen SVn	1.500	-	-	-
Eindtotaal		1.500	0	0	0

Toelichting tabel

Uit bovenstaande tabel blijkt dat sprake is van een verhoging van de investeringen in de financiële vaste activa van in totaal € 1,5 mln. Het betreft hier de verhoging van de starterleningen.

3.14 Risico's en aandachtspunten

Oekraïne

De 'nieuwe' bekostigingsregeling opvang Oekraïense ontheemden is op 1 januari ingegaan en heeft nu geen einddatum. De normvergoeding is verlaagd naar €61 per bed per dag en in tegenstelling tot afgelopen jaren hoeft hier het leefgeld niet van te worden bekostigd. Dit leefgeld wordt achteraf bij de SiSa-verantwoording gedeclareerd. Er gelden per 1 juli strengere regels voor het leefgeld voor Oekraïense ontheemden. Oekraïners met inkomsten hebben met ingang van 1 juli geen recht meer op leefgeld. Gemeenten zijn verplicht dit leefgeld stop te zetten. Ook wordt later dit jaar meer bekend over een eigen bijdrage die Oekraïners moeten/kunnen betalen voor hun opvang. Hierover is nu nog niets bekend, maar meer informatie volgt in juli. Dit kan nog invloed hebben op de ramingen in de begroting.

Inkomensregelingen

Het Rijk heeft begin mei 2024 aanvullende (voorlopige) budgetten gepubliceerd met betrekking tot bijstandsverlening en het verstrekken van wettelijke loonkostensubsidies. Uit die publicatie blijkt dat gemeente Hoeksche Waard naar verwachting €0,4 mln minder rijksbijdrage ontvangt dan eerder beschikt én waarmee rekening is gehouden in de begroting. Na Prinsjesdag zullen de definitieve budgetten worden bekendgemaakt. De afwijking ten opzichte van deze definitieve middelen verwerken wij dan via de Slotrapportage 2024 in de begroting.

Afvalstoffenheffing

Bij de vaststelling van het collegeprogramma 2023 zijn de tarieven voor afvalstoffenheffing verhoogd op basis van het uitgangspunt van 100% kostendekkende tarieven. Dit heeft in de jaarrekening 2023 geleid tot een lagere opbrengst van de afvalstoffenheffing, mede als gevolg van minder ledigingen. In de Zomerrapportage 2024 zijn de baten van de afvalstoffenheffing naar beneden bijgesteld (€ 0,75 mln.) op basis van de werkelijke realisatie in 2023. In overleg met de RAD wordt nader onderzocht wat de oorzaak is van de lagere baten en wordt tevens beoordeeld of ook de (verwerkings)kosten naar beneden bijgesteld

kunnen worden. De uitkomst van dit onderzoek verwerken wij in de Slotrapportage 2024 en is tevens input voor de bepaling van de tarieven in 2025.

Organisatieontwikkeling en regie op inhuur

Naar aanleiding van verschillende rapportages over de sturing en verantwoording van de organisatie is in de afgelopen maanden een traject van organisatieontwikkeling doorlopen. Daaruit voort komt een verandering van de inrichting van de sturing en beheersing; een traject waarbij de formele sturing en verantwoording vanaf 1 januari 2025 wordt versterkt. Het tweede halfjaar van 2024 wordt gebruikt om die verandering in gang te zetten en de opzet daarvan te verankeren in de regelingen waarin taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden worden vastgesteld. Tevens wordt het tweede halfjaar van 2024 gebruikt om management en medewerkers klaar te stomen voor de verandering van sturing en verantwoording. Ook worden belangrijke processen en systemen op deze organisatieontwikkeling aangepast. Zodat deze verandering ook daadwerkelijk wordt ingezet in 2025. Voor dit traject zijn in 2024 aanvullende kennis, kunde en middelen nodig om de verandering te bewerkstelligen. Hiervoor is incidenteel aanvullende inhuur geraamd bij de directie om uit eerste hand op de verandering te kunnen sturen. Als gevolg van deze eenmalige extra inhuur in verband met de noodzakelijke doorontwikkeling van de organisatie kan de doelstelling ten aanzien van het genormeerde inhuurpercentage in 2024 (22%) onder druk komen. Een onzekere factor hierbij is fluctuatie van in- en uitstroom van vaste medewerkers dit jaar en de noodzaak om hier (toch) in te huren. Uiteraard sturen wij erop zoveel mogelijk vacatures met vaste mensen in te vullen.

Landelijke taakstelling statushouders verwezenlijken

Op 2 mei ontvingen wij de tussentijdse beoordeling van de Provincie over de huisvesting van statushouders. Op grond van de bevindingen is vastgesteld dat onze gemeente niet op schema ligt. Dit gezien de taakstelling voor het 2e halfjaar van 2024 en de stand van zaken op 1 april. Op 1 januari 2024 had onze gemeente echter onvoldoende koppelingen om de helft van de halfjaarlijkse taakstelling te halen. Hierdoor blijft onze gemeente op trede 2a van de interventieladder ('informatie opvragen en beoordelen').

Er is geconstateerd dat, gezien het aantal koppelingen op 1 april van dit jaar, het niet aannemelijk is dat de gemeente de taakstelling zal realiseren. Als dit inderdaad niet lukt, of we plaatsen als gemeente niet alle aan ons gekoppelde statushouders, dan stijgen we (tenzij er sprake is van een verschoonbare reden) op de interventieladder naar de volgende trede ('ambtelijke afspraken maken met termijn'). Er moet dan een plan van aanpak worden opgesteld om de achterstand in het voldoen aan de taakstelling te kunnen inlopen.

Bijlagen

Bijlage 1: Administratieve begrotingswijziging

Onderstaande tabel bevat de doorgevoerde administratieve (budgettair neutrale) begrotingswijzigingen. Dit betreffen met name verschuivingen van budgetten die een (puur) administratief karakter hebben. Via een budgettair neutrale wijziging worden deze budgetten op het juiste taakveld verantwoord in de begroting.

(Bedragen x €1.000)

Programma	Soort	Taakveld	2024	2025	2026	2027
0. Bestuur en ondersteuning	Lasten	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	46	-14	-14	-14
	Totaal Lasten		46	-14	-14	-14
Totaal 0. Bestuur en ondersteuning			46	-14	-14	-14
2. Verkeer, vervoer en openbare ruimte	Baten	7.2 Riolering 7.5 Begraafplaatsen en crematoria	60	60	60	60
	Totaal Baten		55	55	55	55
	Lasten	2.1 Verkeer en vervoer	-243	-213	-213	-247
		2.3 Recreatieve havens	-4	-4	-4	-4
		2.4 Economische havens en waterwegen	-1	-1	-1	-1
		2.5 Openbaar vervoer	31	1	1	1
		5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	27	27	27	15
		7.2 Riolering	-56	-56	-56	-67
		7.5 Begraafplaatsen en crematoria	5	5	5	5
		Totaal Lasten		-241	-241	-241
	Onttrekkingen reserves	2.1 Verkeer en vervoer	-264	0	0	0
	Totaal Onttrekkingen reserves		-264	0	0	0
	Stortingen reserves	2.1 Verkeer en vervoer	264	0	0	0
	Totaal Stortingen reserves		264	0	0	0
Totaal 2. Verkeer, vervoer en openbare ruimte			-186	-186	-186	-242
3. Economie	Lasten	3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-8	-8	-8	-8
	Totaal Lasten		-8	-8	-8	-8
Totaal 3. Economie			-8	-8	-8	-8
4. Onderwijs	Lasten	4.2 Onderwijshuisvesting	-95	-95	-95	-95
	Totaal Lasten		-95	-95	-95	-95
Totaal 4. Onderwijs			-95	-95	-95	-95
5. Sport, cultuur en recreatie	Baten	5.1 Sportbeleid en activering	48	48	0	0
	Totaal Baten		48	48	0	0
	Lasten	5.1 Sportbeleid en activering	-48	-48	0	0
		5.2 Sportaccommodaties	-18	-18	-18	-18
		5.4 Musea	13	13	13	13
		5.5 Cultureel erfgoed	-2	-2	-2	-2
		5.6 Media	50	50	50	50
	Totaal Lasten		-5	-5	43	43
Totaal 5. Sport, cultuur en recreatie			43	43	43	43
6. Sociaal domein	Baten	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie 6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	270	270	227	227
	Totaal Baten		-5	-5	0	0
	Lasten	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	11	146	155	155
		6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	170	145	0	0
		6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	-330	-330	-330	-330
		6.81B Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	25	25	25	25
		6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	337	337	166	166
		6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	-170	-145	0	0
		Totaal Lasten		43	178	16

Totaal 6. Sociaal domein			38	173	16	16
7. Volksgezondheid en milieu	Baten	7.1 Volksgezondheid	-55	-55	0	0
	Totaal Baten		-55	-55	0	0
	Lasten	7.1 Volksgezondheid 7.4 Milieubeheer	55 -6	55 -6	0 -6	0 -6
	Totaal Lasten		49	49	-6	-6
Totaal 7. Volksgezondheid en milieu			-6	-6	-6	-6
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	Lasten	8.3 Wonen en bouwen 8.1 Ruimte en leefomgeving	114 -108	1 0	1 0	1 0
	Totaal Lasten		6	1	1	1
Totaal 8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening			6	1	1	1
Algemene dekkingsmiddelen, overhead, Vpb en onvoorzien	Lasten	0.4 Overhead	162	92	250	306
	Totaal Lasten		162	92	250	306
Totaal Algemene dekkingsmiddelen, overhead, Vpb en onvoorzien			162	92	250	306
Eindtotaal			0	0	0	0

Bijlage 2: Begrotingswijziging

Onderstaande tabel bevat de begrotingswijziging (excl. de administratieve wijzigingen uit bijlage 1) behorend bij deze zomerrapportage, bestaande uit de mutaties in de exploitatie (baten, lasten, stortingen in reserves en onttrekkingen uit reserves) en de mutaties op de investeringen (investeringskredieten) zoals opgenomen in hoofdstuk 3 van deze Zomerrapportage.

Exploitatie

Onderstaande tabel bevat de begrotingswijziging van de exploitatiebudgetten. De toename van de kosten/verlaging van de baten zijn hierbij weergegeven als -/-. De toename van de baten/afname van de kosten zijn weergegeven als +/+.

(Bedragen x €1.000)

Programma	Soort	Taakveld	2024	2025	2026	2027	
0. Bestuur en ondersteuning	Baten	0.2 Burgerzaken	100	0	0	0	
		0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	26	8	8	8	
	Totaal Baten		126	8	8	8	
	Lasten	0.1 Bestuur	-152	-72	-72	-72	
		0.2 Burgerzaken	-67	36	36	36	
0.3 Beheer overige gebouwen en gronden		-57	3	3	3		
Totaal Lasten		-276	-34	-34	-34		
	Onttrekkingen reserves	0.3 Beheer overige gebouwen en gronden	0	0	0	0	
Totaal Onttrekkingen reserves			0	0	0	0	
Totaal 0. Bestuur en ondersteuning			-150	-26	-26	-26	
1. Veiligheid	Lasten	1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-180	-360	-360	-360	
		1.2 Openbare orde en veiligheid	14	-55	-55	-55	
Totaal Lasten			-166	-415	-415	-415	
Totaal 1. Veiligheid			-166	-415	-415	-415	
2. Verkeer, vervoer en openbare ruimte	Baten	2.1 Verkeer en vervoer	-10	-10	-10	-10	
		2.3 Recreatieve havens	30	30	30	30	
		2.5 Openbaar vervoer	6	6	6	6	
		5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	544	101	101	101	
		7.2 Riolering	-289	-52	1	18	
		7.3 Afval	-750	0	0	0	
		7.5 Begraafplaatsen en crematoria	14	-7	-0	0	
		Totaal Baten			-455	69	129
	Lasten	2.1 Verkeer en vervoer	229	75	307	129	
		2.2 Parkeren	0	0	0	0	
		2.3 Recreatieve havens	1	82	9	7	
2.4 Economische havens en waterwegen		22	-114	-114	-114		
2.5 Openbaar vervoer		0	0	0	0		
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie		-372	-9	-53	-53		
7.2 Riolering		197	43	12	-10		
7.3 Afval		9	5	11	7		
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-8	12	6	6			
Totaal Lasten			78	94	178	-28	
	Onttrekkingen reserves	2.1 Verkeer en vervoer	-67	-86	-166	-221	
		2.2 Parkeren	-0	-0	0	0	
		2.3 Recreatieve havens	0	0	0	0	
		5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-20	-3	-3	-3	
Totaal Onttrekkingen reserves			-86	-89	-168	-224	
Totaal 2. Verkeer, vervoer en openbare ruimte			-463	74	139	-107	
3. Economie	Baten	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	-175	13	13	13	
		3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-110	-110	-110	-110	
		3.4 Economische promotie	0	0	0	0	
Totaal Baten			-285	-97	-97	-97	
	Lasten	3.1 Economische ontwikkeling	0	0	0	0	

		3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0	0
		3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-0	-0	-0	-0
		3.4 Economische promotie	13	5	-30	-30
	Totaal Lasten		13	5	-30	-30
	Onttrekkingen reserves	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	0	0	0	0
		3.4 Economische promotie	-10	-1	14	14
	Totaal Onttrekkingen reserves		-10	-1	14	14
	Stortingen reserves	3.2 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	83	0	0	0
	Totaal Stortingen reserves		83	0	0	0
Totaal 3. Economie			-200	-94	-113	-113
4. Onderwijs	Baten	4.1 Openbaar basisonderwijs	-15	-15	-15	-15
		4.2 Onderwijshuisvesting	1.672	0	0	0
		4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	110	-2	-2	-2
	Totaal Baten		1.767	-17	-17	-17
	Lasten	4.1 Openbaar basisonderwijs	-150	-100	-100	-100
		4.2 Onderwijshuisvesting	-1.605	-365	-21	-21
		4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-153	64	64	64
	Totaal Lasten		-1.907	-401	-57	-57
	Onttrekkingen reserves	4.3 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	82	0	0	0
	Totaal Onttrekkingen reserves		82	0	0	0
Totaal 4. Onderwijs			-59	-417	-74	-74
5. Sport, cultuur en recreatie	Baten	5.1 Sportbeleid en activering	13	0	0	0
		5.2 Sportaccommodaties	700	0	0	0
		5.6 Media	10	0	0	0
	Totaal Baten		724	0	0	0
	Lasten	5.1 Sportbeleid en activering	7	-16	-17	-17
		5.2 Sportaccommodaties	27	138	-149	-149
		5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	8	0	0	0
		5.4 Musea	0	0	0	0
		5.5 Cultureel erfgoed	-8	-8	-8	-8
		5.6 Media	-2	6	6	6
	Totaal Lasten		32	120	-168	-168
	Onttrekkingen reserves	5.1 Sportbeleid en activering	0	0	0	0
		5.2 Sportaccommodaties	-109	26	33	33
		5.5 Cultureel erfgoed	327	8	8	8
		5.6 Media	-0	-0	-0	-0
	Totaal Onttrekkingen reserves		218	34	41	41
	Stortingen reserves	5.2 Sportaccommodaties	-700	0	0	0
		5.5 Cultureel erfgoed	-319	0	0	0
	Totaal Stortingen reserves		-1.019	0	0	0
Totaal 5. Sport, cultuur en recreatie			-46	153	-127	-127
6. Sociaal domein	Baten	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	9.025	-38	-37	-37
		6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	1	-9	-7	-7
		6.3 Inkomensregelingen	10	0	0	0
		6.4 WSW en beschut werk	37	0	0	0
		6.5 Arbeidsparticipatie	67	0	0	0
		6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	1	1	1	1
		6.71B Begeleiding (WMO)	11	11	0	0
		6.81B Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	2.937	0	0	0
	Totaal Baten		12.088	-35	-43	-43
	Lasten	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-6.718	300	292	292
		6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	15	10	8	8
		6.3 Inkomensregelingen	-973	-582	-328	-329
		6.4 WSW en beschut werk	-218	-186	-192	-197
		6.5 Arbeidsparticipatie	-67	0	0	0
		6.6 Maatwerkvoorzieningen (WMO)	20	20	20	20
		6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-50	-25	0	0
		6.71D Overige maatwerkarrangementen (WMO)	30	30	30	30
		6.71A Hulp bij het huishouden (WMO)	-396	-396	-396	-396
		6.71B Begeleiding (WMO)	200	200	200	200
		6.81B Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-30	0	0	0
		6.72A Jeugdhulp begeleiding	225	-85	-103	-103
		6.74A Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	-413	-2.885	-1.314	-1.314

		6.72B Jeugdhulp behandeling	2	0	0	0
		6.72C Jeugdhulp dagbesteding	5	0	0	0
		6.72D Jeugdhulp zonder verblijf overig	0	0	0	0
		6.73A Pleegzorg	4	0	0	0
		6.73B Gezinsgericht	2	0	0	0
		6.73C Jeugdhulp met verblijf overig	8	0	0	0
		6.74B Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	5	0	0	0
		6.74C Gesloten plaatsing	0	0	0	0
		6.82A Jeugdbescherming	-111	-113	-106	-106
		6.82B Jeugdreclassering	0	0	0	0
	Totaal Lasten		-8.457	-3.712	-1.888	-1.894
	Onttrekkingen reserves	6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-14	0	0	0
	Totaal Onttrekkingen reserves		-14	0	0	0
	Stortingen reserves	6.81B Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	-2.937	0	0	0
	Totaal Stortingen reserves		-2.937	0	0	0
Totaal 6. Sociaal domein			680	-3.747	-1.932	-1.938
7. Volksgezondheid en milieu	Baten	7.1 Volksgezondheid	69	-17	-11	-11
		7.4 Milieubeheer	-315	0	0	0
	Totaal Baten		-245	-17	-11	-11
	Lasten	7.1 Volksgezondheid	-118	-28	-36	-36
		7.4 Milieubeheer	274	-337	-70	-70
	Totaal Lasten		156	-364	-106	-106
	Onttrekkingen reserves	7.4 Milieubeheer	313	157	0	0
	Totaal Onttrekkingen reserves		313	157	0	0
	Stortingen reserves	7.4 Milieubeheer	-313	0	0	0
	Totaal Stortingen reserves		-313	0	0	0
Totaal 7. Volksgezondheid en milieu			-90	-225	-117	-117
8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	Baten	8.3 Wonen en bouwen	3.877	80	80	80
		8.1 Ruimte en leefomgeving	1.116	28	3	-82
	Totaal Baten		4.994	108	83	-2
	Lasten	8.3 Wonen en bouwen	-1.464	2	-48	-48
		8.1 Ruimte en leefomgeving	-942	5	5	5
	Totaal Lasten		-2.406	8	-42	-42
	Onttrekkingen reserves	8.1 Ruimte en leefomgeving	1	0	0	0
	Totaal Onttrekkingen reserves		1	0	0	0
	Stortingen reserves	8.1 Ruimte en leefomgeving	-512	0	0	0
	Totaal Stortingen reserves		-512	0	0	0
Totaal 8. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening			2.077	115	41	-45
Algemene dekkingsmiddelen, overhead, Vpb en onvoorzien	Baten	0.4 Overhead	185	-19	-19	-19
		0.5 Treasury	829	576	564	564
		0.61 OZB woningen	24	24	24	24
		0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	2.972	6.681	9.873	10.173
		0.62 OZB niet-woningen	203	203	203	203
	Totaal Baten		4.213	7.466	10.645	10.945
	Lasten	0.4 Overhead	-2.635	374	161	180
		0.5 Treasury	-151	-23	-370	-792
		0.61 OZB woningen	-219	-145	-145	-145
		0.64 Belastingen overig	90	13	29	20
		0.7 Algemene uitkeringen en overige uitkeringen gemeentefonds	250	-4.600	-4.600	-4.600
	Totaal Lasten		-2.665	-4.382	-4.926	-5.337
	Onttrekkingen reserves	0.4 Overhead	5.138	293	295	296
	Totaal Onttrekkingen reserves		5.138	293	295	296
	Stortingen reserves	0.4 Overhead	-4.345	0	0	0
Totaal Algemene dekkingsmiddelen, overhead, Vpb en onvoorzien			2.341	3377	6014	5904
Eindtotaal			3.925	-1.204	3.391	2.944

Investerings / financiële vaste activa

Onderstaande tabel bevat de begrotingswijziging van de mutaties in de investeringen.

(Bedragen x €1.000)

Omschrijving investering	Baten/ lasten	2024	2025	2026	2027
Verkeersvoorzieningen & straatmeubilair 2022	Lasten	-44	-	-	-
Civiele tech. kunstwerken 2025	Lasten	-	219	-	-
Civiele tech. kunstwerken 2026	Lasten	-	-	291	-
Civiele tech. kunstwerken 2027	Lasten	-	-	-	285
Havens 2025	Lasten	-	690	-	-
Havens 2026	Lasten	-	76	-	-
Diverse gronden ASR Putterhoek en Klaaswaal	Lasten	111	-	-	-
Aanplant/herplant bomen HW	Lasten	145	-	-	-
Vervanging meubilair 2024	Lasten	35	-	-	-
Vervanging datacenter	Lasten	850	-	-	-
Functionele upgrade Driespan Puttershoek	Lasten	-736	-	-	-
Functionele upgrade CBS De Bouwsteen 's-Gravendeel	Lasten	-857	-	-	-
Meerkosten vervangende nieuwbouw Het Talent Mookhoek	Lasten	-	1.600	-	-
Uitbreiding Het Actief College	Lasten	-	2.000	-	-
Uitbreiding School met de Bijbel	Lasten	-	642	-	-
Uitbreiding Onderwijsleerpakket Het Actief College	Lasten	202	-	-	-
Uitbreiding Onderwijsleerpakket Het Driespan	Lasten	38	-	-	-
Uitbreiding Onderwijsleerpakket School met de Bijbel	Lasten	27	-	-	-
Restauratie kazerne fort Buitensluis (lasten)	Lasten	195	-	-	-
Restauratie kazerne fort Buitensluis (baten)	Baten	-119	-	-	-
Restauratie kerktoeren Laurentiuskerk Mijnsheerenland (lasten)	Lasten	487	-	-	-
Restauratie kerktoeren Laurentiuskerk Mijnsheerenland (baten)	Baten	-168	-	-	-
Wandel- en fietspaden fort Buitensluis (lasten)	Lasten	165	-	-	-
Wandel- en fietspaden fort Buitensluis (baten)	Baten	-165	-	-	-
Nieuwbouw fort Buitensluis	Baten	350	-	-	-
Bijdrage tijdelijke bouwweg Plan Blom	Lasten	-88	-	-	-
Herinrichting Hitsertse Kade (lasten)	Lasten	28	-	-	-
Herinrichting Hitsertse Kade (baten)	Baten	-28	-	-	-
Restaurant Binnenmaas (keuken)	Lasten	48	-	-	-
Verbouwkosten de Bongerd Klaaswaal	Lasten	75	-	-	-
Verduurzaming het Paradijs Oud Beijerland	Lasten	-28	-	-	-
Verduurzaming het Paradijs Oud Beijerland	Lasten	-44	-	-	-
Verbouwing Paradijs Oud Beijerland	Lasten	72	-	-	-
Herinrichting Kerkstraat Nieuw-Beijerland	Lasten	81	-	-	-
Gemeentelijke rioleringsplan vrijverval (Korendijk)	Lasten	140	-	-	-
Westelijke ontsluitingsroute Numansdorp (lasten)	Lasten	615	-	-	-
Westelijke ontsluitingsroute Numansdorp (baten)	Baten	-615	-	-	-
Kwaliteitsslag havens 2021	Lasten	-770	-	-	-
Havens 2022	Lasten	-1.925	-	-	-
Veerhaven	Lasten	4.190	-	-	-
Eindtotaal		2.268	5.227	291	285

Onderstaande tabel bevat de begrotingswijziging van de mutaties in de financiële vaste activa

(Bedragen x €1.000)

Omschrijving financieel vast actief	Baten/ lasten	2024	2025	2026	2027
Starterleningen	Lasten	1.500	-	-	-
Eindtotaal		1.500	0	0	0